

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol. 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Sijajna krščansko-socialna zmaga na Dunaju.

(Izvirno poročilo »Slovenca« z Dunaja.)

Včeraj so pokazali volivci tretjega razreda pri volitvah v dunajski občinski zastop, da popolnoma zaupajo sedanji krščansko-socialni večini. V vseh 21. dunajskih okrajih so bili izvoljeni tisti možje, ki jih je priporočala volivcem krščansko-socialna stranka.

Dokazale so včerajšnje volitve, da se Dunajčan ne sramuje krščanskega imena in da zaupa sedanji dunajski občinski upravi. Ni še pozabil Dunajčan, kako je bilo, ko so gospodarili na Dunaju liberalci. Ve, kako da so delali nekdanji dunajski liberalni mogotci zase in pa za žepe svojih sorodnikov in pristašev. Skrbeli so možje tedanje liberalne večine, da so imeli sami korist od občine. Upoštevali so najprej pri vsaki stvari o svoji lastni koristi, o svojih dohodkih, zadnje pa jim je bilo ljudstvo. Koliko bom za to plačan, kako bi bilo mogoče tembolj izmolziti stranko, to je bila prva točka njihovega programa. Za volivce se niso brigali. Čemu li? Saj se jim je zdelo dovolj, da so slikali judovski liberalni vsemogočni listi v najbujnejših bojah »klerikalnega zmaja«, sami pa so se mastili ob raznih provizijah, terorizirali potom tajnih sej, pri katerih so bili sami med seboj, obrtnike in mestne uslužbence, ob korupciji pri mestnih delih in zavodih so kupa, ker se nihče ni upal drugemu kaj očitati. In kakšno je bilo mesto? Niso skrbeli, da zadostne nalogam, ki jih zahteva naš čas od velikih svetovnih mest. Dunaj je bil pod liberalno mestno upravo na najboljši poti, da postane mesto srednje vrste. Po manjših mestih so uvajali tehniške in socialne izkušnje. Liberalni Dunaj se je pa odlikoval s slabo konjsko poulično železnico, s slabo razsvetljavo. Za socialne naprave nihče skrbel ni. Zunanja slika dunajskega mesta se je izpremenila, odkar so možje železne vztrajnosti: dr. Lueger, dr. Gessmann in drugi pričeli nastopati proti korumpirani liberalni dunajski klik v občinskem svetu. Dunaj je danes svetovno mesto z napravami svetovnih mest.

Samo zunanji vtis: Omrežje mestne cestne električne železnice, krasna razsvetljava, skrb za zdravje po novih krasnih nasadih. Mesto se neprenehoma regulira. Skrb za mestne uslužbence itd.

Proti gospodarstvu dunajske občine resne kritike prav za prav ni. To, kar pišejo svobodomiselnim judovski in rdeči listi, so besede, ki jih nareka zavist in ki jim niti sami ne verujejo.

Železna vztrajnost dr. Luegerja, dr. Gessmanna in drugih je preosnovala svobodomiselnim v krščanski Dunaj. Bili so časi, ko sta dobivala dr. Lueger in dr. Gessmann po deset glasov, a udala se nista. In danes? Zmagala je vztrajnost in poštenost, nesebičnost proti sebičnosti.

Ravno sedanja zmaga dunajskih krščanskih socialcev nas veseli še osobito zato, ker je dokazala, da je stranka močna po načelih. Trdilo se je po nasprotnih listih, da stoji in pade z dr. Luegerjem krščansko-socialna stranka. Zdaj dr. Luegerja niti na Dunaju ni. Vmešaval se ni nič v volitve. Stranko vodijo načela, ki so prodrla v srca somišljenikov. In to je prav! Sicer ima dunajska krščansko-socialna stranka nekaj napak, ki jih ne odobravamo. Preveč se čestokrat udaja nemškemu šovinizmu. Tudi Slovanom ni vedno pravična. Po svojih socialnih načelih nam je pa blizu. In zato nas veseli sijajna zmaga dunajskih krščanskih socialcev.

Ni bila lahka. Ves liberalni in socialno-demokratski tabor je bil na nogah. Nadal si je razna imena. Bili so naprednjaki, socialni svobodni politiki, nemški demokrati, nemški svobodomiselnici in socialni demokrati, pa še srednji stan, ki so šli v vojsko proti krščanskim socialcem. Nastopali so socialni demokrati zelo nasilno. Socialna demokracija je blokirala hiše in ni dopustila krščanskim agitatorjem, da agitirajo. Dvema krščansko-socialnima agitatorjema so iztrgali socialno-demokratski agitatorji volivne listine. Trgali so tudi krščansko-socialne volivne letake. V 16. okraju so postavili judje za kandidata dva liberalca in pa dva krščanska socialca. Socialni demokrati so tudi zbirali pri volivcih legitimacije. Vpreženi so bili seveda tudi izvoščeki, ki so vozili na volišča judovske volivce. Judje so najeli postrežke, ki so nosili na hrbtu letake za kandidata, ki so jih postavili proti krščanskim socialcem liberalni in socialnodemokratski judje.

Vse te agitacijske zvijače in nasilstva pa niso prav nič pomagala nasprotnikom krščanskih socialcev. Politiko volivnih nasilstev so krščanski socialci na Dunaju temeljito strli. Krščansko-socialna zmaga je sijajna! Krščansko-socialni kandidati so dobili, da si stranka ni razvila kričave agi-

tacije, 32.594 glasov. Svobodomiselnim liberalnim, socialno političnim, nemško demokratičnim in socialno-demokratskim judje pa skupaj 8.496 glasov.

Številke govoré, v čegavem taboru je Dunaj!

Granito di Belmonte in Wahr-mund.

Afera Wahrmund je postala zanimiva pravzaprav le zaradi papeževega nuncija kneza Granito di Belmonte, diplomata iz stare šole, »dei nobili ecclesiastici«. Imela je še druge posledice. Pojavil se je mali razdor med demokratiško večino krščansko-socialne stranke in konservativnim krilom. Vse je že bilo na tem, da se »Vaterland« in »Reichspost« medseboj udarita. Krščanski socialci so svoje mnenje glede na intervencijo nuncijevo pri ministru za zunanje zadeve povedali v časopisju nemškega cesarstva, v glasilih centra, knez Liechtenstein in Gessmann pa sta tudi javno povedala, kaj o tem mislita. V centrovem časopisju je bilo sledeče čitati:

Nuncij Granito di Belmonte ni v nikaki zvezi z voditelji krščanskosocialne stranke. Hoté se jih ogiba in ima stika samo s starim velekonservativnim plemstvom. Sicer pa ne zna niti nemščine in govori izključno italijansko in francosko. Zato je tudi umevno, da se o svojih korakih nič ne pomeni s političnimi voditelji krščanskosocialne stranke. Sicer je umevno, da je pri ministru za zunanje zadeve protestiral proti Wahrmundovemu početju in zahteval, naj se napravi škandalu konec. Taktično pa njegovo postopanje ni bilo. Dal je nasprotnikom v roke mogočno orožje. Kajti formalno nuncij ne more zahtevati, da se odstavi Wahrmund, ker je profesor juridične fakultete in odgovoren edinole vladi, državi. Krščanskosocialna stranka je vso zadevo bila že tako uravnala, da je bilo gotovo, da bo Wahrmund odstopil. Celo svobodomiselnih stranke so bile pripravljene Wahrmunda žrtvovati. Politični položaj je tak, da tudi nemški svobodomiselnici nočejo kulturnega boja izzvati, ker krščanske socialce krvavo rabijo. Nuncij je zmešal te račune, osnovane na politični previdnosti. Knez Liechtenstein pa je na javnem shodu celo povedal, da se nuncij ne bi bil smel vtikati v vprašanje, v katerem je edino kompetentna država.

Na drugem stališču pa stoji »Vaterland«. Tudi njegovi razlogi so vsega

vpoštevanja vredni. Kajti načelo, da je vseučilišni profesor svoboden, kar se njegovega znanstvenega prepričanja tiče, v resnici ne velja. Vlada pri nas stoji na stališču, da je vseučilišni profesor tudi državni uradnik. Kaj bi dejala vlada, ako bi kak vseučilišni profesor začel zabavljati proti nemškemu cesarju zaradi protipoljske politike? Ves Izrael, vsa vlada, vsi oficiozi bi začeli pretakati cele golide solzá in takoj bi dotični profesor moral iti v pokoj! Ali naj bo potem dovoljeno vseučiliščnemu profesorju proti papežu in cerkvi zabavljati na tako podli način kakor je to Wahrmund storil?

On je vendar imenoval katoliško vero javno fetišizem, pripovedoval o papeštvu svinjske anekdote, sramotil relikvije itd. Nuncij je opravičeno nastopil, kajti če tudi na juridični fakulteti, je Wahrmund vendar profesor cerkvenega prava!

Ne da se tajiti, da ti razlogi veljajo. Kot katoličani jih moramo v polnem obsegu podpirati. Seveda bi pa tudi ne bilo nič škodovalo, ako bi bil nuncij postopal v soglasju s krščanskosocialnimi voditelji. Nuncij kot diplomat nikoli ne sme biti slabo informiran. Sicer pa je najnovejša faza te zadeve ta, da je upati na mirno poravnano. Vsi trezni politiki na tej in na oni strani uvidevajo, da Wahrmund ni vreden parlamentarnega konflikta. Krščanski socialci so se, kakor kažejo zadnja poročila, s konservativnim krilom že popolnoma sporazumeli in zahtevajo, da se Wahrmund odstrani že zaradi tega, ker se hujskanje, ki se ima z njim baviti državni pravdnik, ne strinja s častjo vseučiliškega profesorja. Storili so se že tozadevni koraki. — Wahrmund gre zdaj na »študijsko potovanje« v Italijo. Srečno pot!

Cesarjev jubilej

Jubilejski križec. V spomin na šestdesetletnico vladanja Njegovega Veličanstva se namerava ustanoviti spominke, ki jih vdobi c. in kr. vojska in vojna mornarica, potem dvorni in državni uradniki, kakor svoječasnno jubilejsko medaljo iz leta 1898. Vlada bo v kratkem sklepa o tem vprašanju Tozadevna posvetovanja, ki se jih udeležijo zastopniki zunanjega in avstrijskih ministrstev, se bodo vršila v parlamentarnih počitnicah o Veliki noči. Že sedaj je gotovo, da bo spominek imel obliko križca, in da bo pritrjen, kakor jubilejska medalja, na različnih trakah. Dotična cesarjeva lastnoročna pisma se objavijo 18. avgusta, na cesarjev rojstni dan.

LISTEK.

Umetniški obhod na Dunaju za proslavo cesarjevega jubileja.

(Izvirno poročilo »Slovenca« z Dunaja.)

Dunajčani se veselijo. Slavnostni obhod o šestdesetletnici Njegovega Veličanstva je gotova stvar. Ministroma za notranje stvari in za javna dela, pl. Bienertu in dr. Gessmannu se je posrečilo, da sta cesarja pregovorila. Razočaranje in pa škoda bi tudi res bili preveliki. Sedaj treba urno popraviti, kar se je v tem času zamudilo; kajti do junija je le malo časa, in za obhod treba svetovne reklame. Je-li pa ista potrebna v očiglednem sporu, ki so ga za ta slavnostni izprevod sestavili prvi dunajski umetniki, ki ga tudi izvrše? Od rotunde v Pratu čez Aspernski most, po celem Ringu in zopet nazaj v Prater, se bo razvijal ta zgodovinski obhod. Tri ure bo rabila vsaka skupina za svojo pot. Pred vratmi cesarjevega gradu zgradijo za cesarja posebno slavnostno ložo s postranskimi sobami. Odre postavijo ob celem Ringu in na mnogih drugih mestih, koder se bo pomikal sprevod, posebne odre za dvor, za

diplomate, za parlamentarce, za mestni zastop itd. Vso slavnostno cesto bogato okrasijo z zastavami, grbi in venci: Obhoda se udeleži štiriindvajset skupin.

Najprej pridejo jezdec s praporci; njim sledijo ljubko nališpani otroci s cvetjem in venci. Potem se prikaže cesar Rudolf Habsburški z vsem vojaškim spremstvom, ki ga bodo tvorili le potomci plemenitih rodov, katerih rodovnik sega do utemeljitelja dinastije; ti-le bodo jezдили v izprevodu v barvah svojih rodov, banderce z grbom na sulici; sledili bodo jim oprode. Koliko nasprotje s skupino, ki sledi: Dunajski meščani gredo oblegat viteškega roparja v njegovem gradu; s seboj imajo ves oblegalni pratež iz dobe cesarja Albrehta I. Potem zopet nasprotje: Položen je temeljni kamen Štefanove cerkve, in sedaj se vrača v dvor Rudolf IV., ustanovitelj, za njim državni dostojanstveniki in visoki cerkveni knezi, vsi udeleženci na konjih; šestnajst mož nosi prvi osnutek cerkve z dvema stolpoma; poleg njih korakajo prvi stavbeniki stolnice in članovi stavbenega ceha, za njimi meščani in ljudstvo. Krasno bo lahko razvijala ves sijaj sledeča skupina: izprevod v viteški bojni igri 15. stoletja. In še pestrejša in sijajnejša bo prihodnja skupina, ki nam pričara dvojno svatbo vnukov cesarja Maksimilijana I.

Šolski otroci nosijo zastavice z grbi takratnih dežel avstrijskih: Poljske, Češke in Ogrske, konjeniki teh dežel jim sledijo, v nosilnicah prinese cesarja Maksimilijana in kralja Vladislava češkega, za njimi prijezdijo knezi, med njimi kralj Žiga Poljski, na konjih z dragocenimi uzdami, princezinje v zlatih vozovih, dvorjanke v obširnih kočijah in vse varstveno spremstvo jahaje in peš. Sliki iz dobe miru sledi bojna, pohod vojske iz 16. stoletja: Lazar pl. Schwindt po bojih s Turki pri obmejnih trdnjavah na Dunaj; potem pridejo še nadaljne podobe iz težkih, slavnih avstrijskih vojnihih dob: zmagovalci pri Nördlingenu (1634) se vračajo iz bitke na Dunaj. Med njimi junaki tridesetletne vojske: generali Gallas, Piccolomini, Werth in Isolani s svojimi Hrvati. Vihar navdušenja povzroči med Dunajčani naslednja skupina: Rešitelji Dunaja iz turške nadloge gredo 13. septembra 1683 na Dunaj: Sobieski, Rüdiger stahremberški, izborna kneza bavarski in saški, škofa Kolonic in Sinelli, kapucin Marko d'Aviano in pod njihovim posebnim varstvom otroci, katerih očetje so izkpraveli na branikih obleganega mesta — gotovo glavne podobe te ganljive slike. Tudi bogato nakinčana konja Kare Mustafe bodo peljali v zmagoslavnem izprevodu in slavni oglednik Kolšicki ne bo manjkal. Iz dobe Ka-

rola VI. zagledamo seveda princa Evgena, sredi njegovih generalov in zastopnikov vseh vrst vojaštva, ki so se proslavili v vojski radi dednega nasledstva; vsakemu konjeničnemu polku na čelu korakajo trobentači in bobnarji; za njimi priropota težko topništvo z bobni in dudami; na koncu prtljaga in vozovi. Sledeče skupine nas postavijo v dobo Marije Terezije in sedemletne vojske: zagledamo cesarico samo, Dauna, Laudona, Hadika in zmagoslavne polke iz bitek pri Kolinu, Rossbachu, itd. Končno zopet enkrat slika mirnih časov: veselica o žetvi iz dobe cesarja Jožefa II. s podobami iz Haydnovih »Letnih časov« in štirimi primernimi vozovi v polnem sijaju, — s kmeti in meščani za olepšavo. Toda takoj se vrne zopet v vojsko. Dunajski prostovoljci in prostovoljni voj se vračajo s svirajočo godbo iz boja proti francoski republiki, za časa cesarja Franca I. v Italiji, na Dunaj. Tej sliki sledi nadvojvoda Karol, zmagovalec Aspernski, z generali in zastopniki zmagonosnih polkov; za njimi se prikažejo junaki iz bojev za svobodo Tirolske Andrej Hofer, Speckbacher, pater Haspinger na čelu črne vojske iz leta 1809 s topovi, konji, mežgi, ki nosijo strelivo in hrano, pravi tirolski kmetje v pristnih oblekah z zastavami in orožjem iz tiste dobe, predstavlja zadnjo sklicano vojsko

— **Idrija in cesarjeva 60letnica.** Idrija je že začela proslavljati cesarjevo šestdesetletnico. Dne 22. t. m. je bil ustanovni občni zbor »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v idrijskem sodnem okraju«. Ob 11. uri dopoldne se je zbralo lepo število članov, največ uradnikov, profesorjev, učiteljev in učiteljic, pa tudi precejšnje število delavcev v slavnostno okrašeni telovadnici c. kr. rudniške ljudske šole. Sodnik gospod Henrik Šturm je v imenu pripravljalnega odbora v daljšem govoru pojasnil namen društva, zlasti na povdral, da se osnuje to društvo v Idriji, kakor se bodo tudi po vseh okrajih širnega cesarstva osnovala enaka društva na željo Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I., katerega koncem govora zaključijo vsi zbrani trikratni »Živio!« Nato predlaga, da se soglasno izvolijo v odbor gospodje in gospodične, kojih imena so se že pred zborovanjem izročila vsem navzočim. Izvoljeni so bili kot odborniki: dekan M. Arko, c. kr. voditeljica M. Kavčič, profesor dr. D. Lončar, c. kr. ravnatelj A. Novak, c. kr. rudniški zdravnik dr. M. Papež, profesor Matija Pirce, c. kr. učitelj Avg. Šabec, c. kr. rudniški nadoskrbnik B. Slavik, c. kr. učiteljica M. Souvan, preglednik konsumnega društva I. Štraus, c. kr. okrajni sodnik H. Šturm; kot namestniki: c. kr. oficijal B. Baebler, nadučitelj J. Bajec, veleposestnik J. Gruden, posestnik J. Kokalj, c. kr. učitelj J. Novak; kot pregledovalca računov: c. kr. davčni oskrbnik A. Krapš in c. kr. rudniški kanclist F. Vidic.

Znanost in umetnost.

* **Koncert Dimitri Slaviansky-ja d' Agrenieff.** Ko je nastopil Slaviansky pred leti, je bila vsa Ljubljana polna hvale in občudovanja. Med dijaki je bil štirinajst dni govor samo o ruskem umetniku. Melodije nekaterih pesmi, n. pr. one »Ejuh-nem«, so se še dolgo časa potem ohranile v spominu. Z občudovanjem se je govorilo o izredno globokem basu. Do danes so se razmere seveda dosti izpremenile in smo zlasti Slovenci na glasbenem polju čudovito napredovali, vendar pa smo imeli pri včerajšnjem koncertu priliko marsikaj občudovati. Včerajšnji nastop ruskih gostov je iznova poživil spomin in slavo prvotnega zbor. Zbor Slaviansky-ja ima 16 moških pevcev, devet gospodičen in deset dečkov, oziroma deklic. Nastop družbe v krasnih kostumih je seveda očaral občinstvo. Nekaj posebnega je častitljiva oseba »očaka« Slaviansky-ja, ki je mirno in dostojanstveno vodil zbor proti občinstvu obrnjen. Poslušalstvo je bilo navdušeno in iznenađeno, saj ruske, melodiozne pesmi zares prijetno učinkujejo na uho in na srce. Zbor je precizno izvežban in ima mnogo lepih in zmognih moči. Posebnost, ki jo je mojster Slaviansky vcepil zboru, je nedosegljivi pianissimo, da enakega pač še nismo slišali. Niti sopsti si niso upali. Vladala je tišina, kakor da ni nikogar v dvorani, ko so glasovi v najnežnejših niansah polagoma tonili in se izgubljali. To je specialiteta tega zbor, ki je v tem oziru neprekosljiv. Izvežbanost se je večkrat pokazala tudi v bliskoviti hitrici, s katero so drobili pevci posamezne oddelke. Izmed basistov je zanimal posebno en korenjak; gibal se je z gotovostjo in z jekleno odločnostjo v nižavah, ki jih naši basisti ne poznajo. Splošno napravijo ruski koncertisti z mehкими ženskimi glasovi prijeten vtis, dasi je sempatie opaziti neko mehiančnost. Najlepše in karakteristične so bile pač cer-

kvene pesmi, ki jih je zbor izvajal s čutom in z dovršenostjo. Cerkevno pesem »Gospodin pomiluj« so morali dvakrat prepeti. Ponavljajoča se prošnja se je prelivala iz krepkih akordov v skoraj neslišno vzdihovanje, — a je zopet polagoma priklopela do izrazitega in junaškega vzklika »Gospodin pomiluj!« Močno je ugajal dvospjev »Vseh gora vrhovi«, ki sta ga peli Margita in Jelena Slavjanska. Jelena ima res lep in priklupljiv alt, v tem ko je sopran Margitin lepo zaokrožen, pa pohleven. V družbi sta se dobro vjemali. Samospjevom ne pripisujemo visoke virtuočnosti. Navdušenje je bilo med občinstvom, osobito med dijaštvom, velikansko. Zbor je navrgel tudi dve domači pesmi, namreč »Luna sije« in »Lepa naša domovina«. Ta dva zbor pač marsikateri naš zbor bolje zapoje. Velika dvorana hotela »Union« je bila natlačeno polna. Koncerta se je udeležilo več veljavnih oseb, med njimi tudi deželni predsednik baron Schwarz, deželni šolski nadzornik Hubad, poštni ravnatelj Fr. Leban i. dr. Mnogo gostov je bilo tudi z dežele.

* **Dve razstavi na Dunaju.** V nedeljo je nadvojvoda Fran Ferdinand otvoril na Dunaju **avstrijsko jubilejno umetniško razstavo.** Slikar Jurij Holub razstavlja prizore iz Julijskih alp pri Trbižu. — V nedeljo so otvorili na Dunaju **jubilejno modno razstavo**, s katero proslavljajo tudi svoje delo dunajski krojači in šivilje.

* **Pevska šola**, ki jo je izdal Ant. Förster že v petem natisu, je ocenjena v berlinskem strokovnem časniku »Die Stimme, Centralblatt für Stimm- und Tonbildung, Gesangsunterricht und Stimmhygiene«: Knjižica kaže v svoji sestavi izkušeno roko strokovnjaka. Opazke o tvoritvi tonov, izgovarjanju in predavanju odgovarjajo zahtevam umetnega petja in podajajo v tesni, lahkoumljivi obliki vse pevcu potrebne nauke. Pisatelj je pravo zadel, če zahteva, da se glas izobražuje z živimi zgledi. Teoretična pojasnila so podana v jako popolni obliki; še transpozicij tonovih načinov in poduku o plagalnih in avtentičnih tonih ne manjka. — W. — Vprašamo le, kako to pride, da še na novomeški gimnaziji in v orgljarski šoli celjski te edine slovenske pevske šole ne poznajo?

* **Lehar** je uglasbil novo opereto »Das Fürstentkind«.

* **»Slovenski učitelj«**, glasilo slovenskih krščanskih učiteljskih in katehetskikh društev, ima v 3. številki to-le vsebino: Lavrencij Lah: »Kako soditi svobodomiselstvo?« — J. N.: »Kdaj smemo pričakovati boljših časov?« — A. Kržič: »Psihologija in pedagogika.« — Sorški: »Nekaj o krščanski simboliki sploh in posebej o simboliki pri poduku krščanskega nauka.« — »Katehetski vestnik« obsega: »Pedagoški in katehetski tečaj na Dunaju«; katehetske pripomočke; zglede, uporabne pri katehezi. Temu sledijo: raznoterosti, šolske vesti in drobtine; na platnicah je: slovstvo in glasba ter »To in ono«.

NAJNOVEJŠA POLITIČNA POROČILA. Svobodomiselni učitelj-mučenik Konečny.

Brno, 24. marca. Češkim svobodomislecem afera Wurmund ne dá mirno spati. Tudi oni hočejo imeti kakega mučenika za svobodno idejo v svojem kalendarju in so si zato izbrali nadučitelja Konečnega. Zdi se, da se bo celo parlament moral baviti s to diko liberalnega učiteljstva. Kaj je Konečny? Leta 1906. je v

Brnu, ko je nastopil kot kandidat, v svojem govoru zabavil proti veri in državi. Že takrat je državni pravdnik imel opravka z njegovo osebo. Nedavno se je pa Konečny še bolj proslavil. V Komantki je umrl učitelj Lambert Talpa. Ta ubogi zapeljavec je bral same socialistične in anarhistične spise, tako, da se mu je glava zmešala. V svoji brezverski norosti je nekoč v šoli snel iz stene križ in ga teptal z nogami. Dne 5. maja 1907. je umrl. Njegov nadučitelj je bil Konečny. Ta je dal svoje-ga tovariša, ki je umrl v pijanskem deliriju, pokopati samovoljno brez duhovnika in je celo otroke komandiral k temu žalostnemu pogrebu. Vrhutega je Konečny svoje učiteljske dolžnosti popolnoma zanemarjal. Prišel je v disciplinarno preiskavo in bil odstavljen. Zda se pa zanj zavzemajo liberalci in socialni demokratje. Lepa družba!

Moravski kmetje proti brezverskemu učiteljstvu!

Brno, 24. marca. O demonstracijah »svobodnih mislecev«, sestoječih iz poccstnih capinov, proti shodu moravskih kmetov, se nam poroča. Kmetov je bilo zbranih 4000, duhovnikov je bilo le osem. Kmetje so sprejeli ostro resolucijo proti učiteljstvu, ki sramoti Boga in vero. Kmetje bodo proti njim z najostrejšimi sredstvi nastopili. Svobodomisleci so po shodu napadli duhovnika Navratila, ki pa niti na shodu ni bil. Zveza, ki je sklicala shod proti učiteljem, je »Zveza katoliško-čeških kmetov na Moravskem«, ustanovljena je bila pred 10 leti. Šteje 14.000 članov, 3000 članov je v mladeniški organizaciji. Organizacija izdaja štiri liste, tednik »Selsky hlasy«, mesečnik »Selsky obzor«, »Selsky Jinoch« za mladeniče, »Selka« za kmetice. Sembra bo »Kmečka zveza« na Velehradu slovesno proslavila jubilej papežev in cesarjev.

Makedonski proračun.

Carigrad, 24. marca. Proračun za Makedonijo izkazuje 2,828.760 turških funtov izdatkov in 1,918.760 funtov dohodkov, torej 910.000 funtov primanjkljaja.

Železnica Bar - Vir Pazar.

Cetinje, 24. marca. 20. t. m. je padla zadnja stena, ki loči skadersko jezero od Jadranskega morja: prevrtan je namreč predor Sutorman (dolga 1300 metrov), skozi katerega bo tekla od italijanske družbe zgrajena železnica iz Bara v Vir Pazar. Knez Nikita je ob tej priliki gradbenemu voditelju te železnice, bivšemu italijanskemu poslancu Paganini, sledeče brzojavil: »Z veseljem pozdravljam, da je Sutorman prevrtan. S tem se je italijanskemu duhu posrečilo v moji deželi dogotoviti delo, ki bo v korist obema narodoma.«

Knez Mirko, makedonski guverner?

Cetinje, 24. marca. Naš črnogorski dopisnik nam piše: V tukajšnjih diplomatskih krogih se govori, da so vse vele-vlasti sprejele v principu predlog Angleške, da naj se kneza Mirka imenuje za generalnega guvernerja v Makedoniji, da pa se samo še Avstrija obotavlja! S tem dejstvom je bil v zvezi obisk kneza Danila na Dunaju. Upati je, da se Avstrija v to uda.

2000 štrajkovcev.

Varese, 24. marca. Tu štrajka 2000 zidarjev. Gre se za povišanje dne.

Kako so Steslja odvedli v zapor.

Peterburg, 24. marca. O Stesljevi aretaciji se poročajo sledeče podrobnosti: Dne 22. t. m., ko je general Steselj še spal, je prišel k njemu pribočnik poveljnika peterburške garnizije in mu naznanil, da ima povelje odvesti ga v Peterpavlovsko trdnjavo. Steslja so odvedli v celico v obližju Nebogatova. Pod celico se nahaja mali vrt, v katerem se bo Steselj lahko sprehal. Gospa Stesljeva je dobila dovoljenje celico opremiti.

Koroške novice.

k **Nepričakovan izid poskušnje za ogenj v šoli.** Odkar se je nesreča radi ognja v šolskem poslopju v Clevelandu v Ameriki prigodila, imajo tudi otroci po koroških šolah ognjene poskušnje, bodisi šolsko poslopje veliko ali malo. Tako je pri zadnji poskušnji v neki šoli v dravski dolini učitelj zaklical »oganj!«, na kar naj bi vsak učenec se hitro rešil iz poslopja. Otroci so planili po konci in v trenutku je poskakalo pet dečkov skozi okno prvega nadstropja na trda tla. K sreči tudi prvo nadstropje ni bilo previsoko ter se ni nobenemu nič posebnega zgodilo.

k **Mesto zdravnika** je razpisal občinski odbor v Spod. Dravogradu. Tam je za zdravnika izvanredno dobro mesto. Obljudena širna okolica, železniška zveza na štiri strani, pomanjkanje zdravniške pomoči, torej: slovenski zdravniki pozor!

k **Umrla** je dne 21. marca na Meži gospa Karolina Zuccolini, roj. Dollinger, vdova po marinskem zdravniku. Dosegla je 79 let ter bila v obče priljubljena. N. p. v m.

k **»Kmečke zveze«** snujejo na Koroškem sedaj nemški liberalci, ker liberalni nemškutarski »Bauernbund« ne vleče več! Kmete hočejo pridobiti in vleči za prihodnje deželnozbornske volitve. Take »vereine« so ustanovili sedaj zlasti v velkovškem volilnem okraju. Znamenje teh zvez je očita protiverska gonja, za katero skrbi zlasti sloviti meščanski učitelj velikovski, Hornbogner. Dne 15. t. m. so ustanovili »Unterkärntner Bauernverein« v Labudu. S tem hočejo vloviti kmete v Grafenauerjevem in Walcherjevem volilnem okraju. Kumoval je novi zvezi sam strupeni nemškonacionalni mogočnež dr. Artur Lemiš. Eno lahko rečemo: Na ta zastareli lim slovenski kmetje ne pojdejo! — Več še poročamo!

k **Ustanova v ožioru na vladarjev jubilej na Koroškem.** Koroška hranilnica v Celovcu je podelila z ožioru na vladarjev jubilej znesek 450.000 K v dobrodelne namene, med njimi za deklško delavsko šolo in za ljudsko kuhinjo 90.000 K, za oskrbo slepcev 60.000 K, za deško rešilnico v Celovcu 170.000 K in za zavod za varstvo majhnih otrok v Celovcu 100.000 K itd.

k **Starinsko društvo na Koroškem** bo začelo izkopovati zemljo na mestu, kjer je stalo rimsko mesto Virunum. Z delom so že enkrat pričeli ter našli denar, kipe, koleke in več drugih stvari.

ČEŠKI NAČRT ZA REŠITEV JEZIKOVNEGA VPRAŠANJA.

Dunaj, 23. marca. Mladočeški načrt za rešitev jezikovnega vprašanja, ki ga je vlada upoštevala pri svojem tozadevnem načrtu, vsebuje v glavnem sledeče: Pri vseh deželnih uradih, napravah in sodiščih se stranke morejo posluževati poljubno češkega ali nemškega jezika. Razprave naj se vrše v tistem jeziku, v katerem je vloga strank sestavljena. Vloge ne potrebujejo

in zadnji naskok na sovražnika. In sedaj zopet mir: Korzo v Pratrzu za časa dunajskega kongresa, nepozabljiv zaradi svojega sijaja: baš tu je obljubilo mnogo plemenitašev udeležbo. In kot nasprotje prizor dunajske preprostosti in dobrovoljnosti; dunajski vozniki in vozarstvo iz let 1830 do 1840, kakor se kaže pri izletu v »Krapfenwaldl«. Sedaj pa zadnji vojaški prizor: Armada okrog očeta Radeckega, vodeča nas v najnovjšo dobo. Na čelu glasniki z grbi cesarske prestolnice in vseh dežel, za njimi dunajsko meščanstvo, ki se poklanja cesarju, odposlanstva dunajskih zadrug z banderi, zastavami in zadržnimi znakovi; potem zastopniki vseh kronskih dežel in avstrijskih narodov v narodnih nošah in ljudskih nastopih, in na koncu — najmodernejše: izprevod dunajskih športnih društev v različnih dresah kot predstavniki današnje vojvite mladine. Kako pestre, blesteče zgodovinsko - znamenite slike se nam razvijo! Oči in ušesa nam očarajo, a sežejo nam tudi globoko v srce. Kdo bi ne želel videti vse te krasote, ki bo stala pač milijone, ki se pa bogato povrnejo, tako da bo imel še »otrok« kaj dobička, ki mu naj bodo posvečeni dohodki vseh prirediteljev tega jubilejskega leta. Torej, kdor le more, letos na Dunaj gledat redkega umetniškega obhoda!

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Špasn je pa tula res, nej reče edn kar če, de nahter tku lohka priomtar rata, če je hodu kej u šula al pa nč. Kdurče pridet za priomtarja na rotuž, al pahkašn druh tak reč, pr ker ma rotuž, al bul pu-

vedan, gespud žepan, kej za guvort, mu ni treba priheng, al pa kašneh cajngesu; zadost je že, de zna pu leberalne vliuneh shodeh mal pužlebedrat, in pa tud kedr sa kašne vultve, iz fjakarjam se ukul vozt.

Tu sa usi cajngesi, ke se ud čluveka pugervaja, če če mal iz leberalnga kurita

zajet. Gespud žepan s holt misl: kdur je za ena reč za punucat, ta je tud za druga in če b pa glih na biu, uja pa druh namest nega delat. De b leberalci iz soja varžeta kej za agetacija udrinl, tu je tku, ket pet krau za en groš. Za kua pa tud, ke treba ni, ke se da na druga viža take rči puglihat, ke sa agetatarjam bl ušeč in pa na puzna se na nuben plat nč.

Jest sm že sam začeu premšlvat, če b na blu bulš zame, de b se h leberalnem agetatarjam zapisu. Kuku b blu tu fajm, tkula kedr mam že kuhna ukajena, pa b m dal kar ene par stu kronc za kuhna na frišn pubelt. Tu se more čluvek kar srce na use kripke režat, če vid tku pu cen kuhna pubelena. Nahter agetatarji pa še kuhna na nucaja in zatu jm jh tud belt ni treba, ampak ceu let kar ud iblanskega lufta ževeja, ke dubeja prevelegium, de žihr lft jeja, če sa dobr agetalar. Jest puznam ene par takeh mužakarju, ke ceu let nč na orjeja, nč na sejeja, žajneja pa le, kedr se jm lušta.

Jest prou za prou usakmo prvošm, de ževi kamot, kulkr se da, sej kdur se preveč žene, lohka nazadne še kašna jetka uferma; sam tu se m na zdi pivornk, ke jh je dost takeh, de nisa cefridn, de b sam sami kamot ževel, ampak tak kamot žeulejne tud za cela soja familja pugervaja. Tu ni prou, pusebn tekat ne, kedr morja zavle

tega druh trpet lakata, ke sa res putrebn. Tu je pr men pužrešnast in take pužrešnast je med leberalcem več ket preveč. Kedr um prou pr vol, um use take mužakarje kar pu vrst našteu, de se uja lde nad nim špegal in s zamerkal, kašna nuc maja ud leberalcu, če jm pr vultvah soj prsilen za-upajne izkažeja.

Pusebn velike zasluqe za leberalna stranka pa ma tist, ke se je zajna pu štarjah kloftou in take zasluqe se tud dobr plačaja. Uzemima pr en glih prahtekanta Kesarja. Ta mož je pred zadnem vultvam pr »bajsenbolff« agetatarja sluvsenske guspudarske stranke Milarja enkat ukul ušes upilu. Strumak se je že leta in leta ubiju ket prahtekant na rotuž, de b kej naprej pršou. Pa usa-negava muja je bla zastojn, dokler ni soja leberalnga prepričajna iz tista klufuta dukazu. Kokr je pa tu naredu, je biu pa prec puklican pred nek tron in je biu prašan, kulkat je Milarja ukul ušes upilu. Mož je biu tekat tku u strahe, de ga uja iz rotuža lifral, de se ni upu za več puvedat, kokr sam za ena klufuta. Kuku je biu pa mož veseu, ke je t dni zvedu, de u za tu pr ta peru prložnost za asestenta avanziru.

Zdej, ke sma se ud ageterajna tku lepu pumenil, zdey se pa še pumenma, kuku je potli, kedr sa že enkat puslanci zvolen.

prestave. Uradni spisi se imajo istotako sestaviti v jeziku vlog, ravnotako vsi tozadevni sklepi in odloki. Isto velja tudi za vse civilne pravde. Pri kazenskih pravdah velja tudi to načelo, torej za kazenske ovadbe, obtožnice, protokoli razprave, govore zagovornikov in državnega pravdnika, sklep sodišča, zaslišanje prič itd. Uradni razglasi, ki se tičejo vse dežele, se imajo sestaviti v obeh deželnih jezikih. Ravnotako vsi napisi. Na prvem mestu je jezik večine prebivalstva dotičnega kraja. Pri vpisovanju v javne knjige in registre odločuje jezik, ki ga govorijo vpisanci. Za uradni službeni jezik učnih oblasti ima veljati njihov učni jezik. V mešanih okrajih veljata oba deželna jezika. Mešani so tisti okraji, kjer četrtina prebivalstva govori drugi deželni jezik. Kar se tiče uradnega jezika pri reševanju zasebnih vlog strank, se razdelijo uradi v enojezikovne in mešanojezikovne. To velja tudi za uslužbenice. Okrožnice je treba sestaviti v obeh deželnih jezikih. Isto velja o poštnih pečatih.

AVSTRO-OGRSKA.

Sekčni načelniki novega delavskega ministrstva.

Poročajo, da so postali sekčni načelniki novega ministrstva: Tehniški stavbeni oddelek: dr. Berger; upravni stavbeni oddelek: grof Wickenburg, dozda v naučnem ministrstvu; rudarski oddelek: dose-danji sekčni načelnik poljedelskega ministrstva Karol pl. Weber; pospeševanje obrti: dvorni svetnik Müller iz naučnega ministrstva.

Povišanje častniških plač.

»Politiška korespondenca« je poročala, da so našli pota in sredstva, po katerih izgubi vprašanje o povišanju častniških plač svoj kritični značaj. Po informacijah na merodajnih mestih v Budimpešti in na Dunaju je pa še to poročilo prezgodnje. Stoji le, da o zadevi poroča ogrski trgovinski minister cesarju ob priliki, ko mu poroča o splošnem političnem položaju.

Novi člani upravnega sodišča

Dvorna svetnika upravnega sodišča postaneta dunajski svetnik dr. Binder in praški namestniški svetnik Oktavijan Weber baron Ebenhof.

Košut hoče držati dano besedo.

»A Nap« je objavil poročilo, da name-rava Košut cesarju predlagati, da prevzame neodvisna stranka sama vladno in da hoče vzdržati skupno banko. Če se to dovoli, reši stranka vojaška vprašanja v smislu znanega načrta liberalne devetorice. — List še pristavlja, da pričakuje odločni de-menti, a da je kljub temu res, kar poroča. Košutovi ožji krogi pa izjavljajo, da hoče Košut kot predsednik neodvisne stranke vztrajati v koaliciji, dokler ne izvedejo vseh točk pogodbe. Dokler ne izvedejo volivne preosnove, kar ni mogoče pred bo-dičim letom, ni govora o razpustu koali-cije. Košut hoče do skrajnosti nastopati, da se izvede samostojna ogrska banka.

Wahrmundova zadeva.

Aehrenthal je poročal cesarju o nunci-jevi intervenciji glede na Wahrmundovo zadevo. Nemški radikalec poslanec profesor Sommer namerava ovekovečiti svojo dozda neznano osebo po interpelaciji, ki bo obsegala Wahrmundovo brošuro, kar slovesno naznanja obrezanim in neobreza-nim svobodomiselnim judovskim hlapcem rdečih in nerdečih naziranj.

Ogrsko-hrvaški državni zbor

je nadaljeval v svoji seji dne 23. t. m. raz-pravo o poslovnikovi izpremembi. Zbor-nica konča najbrže 24. t. m. glavno in skle-pa o prestopu v podrobno razpravo.

Kuku potl liberaln puslanci prerešetavaja, na kašna viža b se ta nar loži pršu du useh deželnazborskeh stoučku. In pr te reč le-beraln deželni puslavc iz nisa preveč nar-odn, kokr sm izvede iz »Slovenskega Na-ruda« in čja splošna vuliuna pravica na ta viža vn spelat, de b se vuliuci razdelel na ukraje, razdelel b jh sevede leberalci sami in tj ukraji b zvulil 46 puslavcu. Razdelel b jh pa sevede tku, de b tist, ke hodja h Rormanumu Fiket u ena al pa ta druga uštarija, vulil sojga puslanca, banke Sla-vije pejontari sojga, kreditna banka sojga, gasfabrika in elektrarna usaka sojga, in tku naprej, de b jh nabral 46 skupi. H tem ukrajem b pa h usakmo prđjal ene par vu-liucu, ke nisa leberalci, ampak sam tulk, de b na mgl nč zgage nardet. Tku vn spelana splošna vuliuna pravica b za leberalce na bla glih ud muh; ampak de b bli ta druh puslanci iz taka vuliuna reforma cefriden, tu pa še sam dohtar Nuvak ne verjame, še mn pa

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

HRVAŠKA.

Kaj pravi ban Rauch.

Ban Rauch je rekel nekemu budimpe-štanskemu časnikarju: Moje poti v Budim-pešto niso povzročile zadnje demonstra-cije. Pocestni dogodki me ne omajejo. Sprejel sem boj z utrjenim načrtom, v ka-terem se ne dam motiti. Sicer pa zame ne more biti odločilno, kaj počne občinstvo na ulicah, kajti sistemu se niti ne sanja, kar se za kulisami godi. Za sedaj ne mislimo nič posebnega skleniti; če bi se pa demonstra-cije ponavljale, moral bom uporabiti resna sredstva.

V nasprotju s to izjavo banovo pa je poročilo »Pester Lloyd«, ki ga je dobil z oficijelne strani, da namreč poročila iz vseh delov Hrvaške oznanjujejo, da raz-burjenje nevarno narašča in da treba le najmanjšega sunka, pa da gibanje visoko vzplamti. Deželna vlada bo torej storila vse, da se ohrani mir v deželi.

Glasilno madžarske ljudske stranke »Alkotmany« pravi, da obsega manifest koalicije državnopravne zmote. Megalo-maniji Hrvatov se ne sme žrtvovati niti enega stebra političnega edinstva države sv. Štefana. Lekcija bo menda huda, toda na njo naj se Hrvati pripravijo.

PROTI ČRNOGORSKIM ZAROTNIKOM.

Črnogorskim beguncem, ki bivajo v Belgradu, so dostavili po diplomatičnem zastopstvu vabila h končni razpravi dne 28. t. m., da se zagovarjajo zaradi vtihotap-ljenja bomb. Povabljeni sta tudi nekdanja poslanca Simo Šobajc in Milija Pavicevič.

ČASNIKARSKA STAVKA V NEMŠKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Zaradi časnikarske stavke sta se po-gajala s predsednikom grofom Stollber-gom državni kancler Bülow in državni podtajnik pl. Loebell. Časnikarski odbor se je tudi pogajal s predsednikom, a so se po-gajanja razbila.

PROTI FRANCOZOM V INDOKINI

znatno vre. Anamitiški bonci širijo letake, da naj ne plačujejo davkov in da naj prično proti Francozom boj z orožjem. Letaki sla-ve zmago Japoncev nad Rusi. Anamitski begunci so vtihotapili letake z Japonske. Odkrili so zaroto celo med vojaki-doma-čini, ki so jo še pravočasno zadušili.

NA PORTUGALSKEM.

Lizbona 23. marca. Volivni boj za zbornico kortesov je zelo hud. Potrja se, da se je Franco vrnil na Portugalsko.

LOČITEV ISLANDA OD DANSKE.

Islandski poslanci »islandske komi-sije«, ki ji predseduje ministrski predse-dnik J. E. Christensen, so predlagali, da naj se na Islandu po ljudskem štetju določi, če ostane Island še v zvezi Danske ali naj po-stane samostojna država. Če islandsko prebivalstvo sklene ločitev, se ta nemu-doma izvede. Danska je prispevala dozda islandskemu proračunu vsako leto 60.000 kron.

MAROKO.

Iz Dar Uled Fatime se poroča, da so Francozi s šrapneli razstrelili več taborišč rodu Šavja. Več Maročanov, med njimi že-ne in otroci, je usmrčenih.

SVETA VOJSKA V MAROKU

Tanger, 23. marca. Kaid iz Berabe, Zajiani z močno vojsko prodira proti Fezu, da se združi z upornim Šava-rodrom. V mošejah v Fezu se pridiguje sveta vojska proti Evropejcem.

REVOLUCIJA NA HAITIJU.

Vstaši, med njimi general Firmin, ki so pobegnili v francoski konzulat, so se vkrcali v neko francosko križarico, ki jih je odpeljala v mesto St. Thomas.

NEMIRI NA KITAJSKEM. PROTIJAPON-SKI BOJKOT.

Ker je kitajska vlada izročila Japon-cem parnik »Katsumaru«, so nastali na juž-nem Kitajskem veliki nemiri.

PROTI TRUSTOM

pošlje Roosevelt novo poslano, ki zahteva postavbo glede na izboljšanje določil Sher-mannove postavbe proti trustom.

Državni zbor.

Proračunski odsek. — Afera Wahrmund.

Včeraj je poročal dr. Bilinski o prora-čunu naučnega ministrstva, in sicer o po-stavki: centrala in vseučilišča. Vsled po-gajanj ministr. predsednika s strankami lahko sodimo, kdaj se uresničijo želje po-sameznih narodov glede na vseučilišča. Pred vsem se po resoluciji začrta pot za ustanovitev nemškega in češkega vseučili-šča na Moravskem. Pričakuje se resolu-cija o slovenskem vseučilišču. Aktualni sta

že tudi vprašanja o italijanskem in o ru-sinskem vseučilišču. Glede na italijansko vseučilišče priporoča govornik, da naj se ustanovi na Dunaju. Nato govori poroče-valet o Wahrmundovi zadevi. O Wahr-mundu je rekel: Kar je storil Wahrmund, nima nikakega stika z vedo in ne s kano-ničnim pravom. Shod, na katerem je, rekel bi, psoval, ni bil shod dijakov ali učenih mož. Govoril je tako, da je žalil čustva milijonov katoličanov. — Krščanski socia-lec Walcher govori na to več ur. Ostro ob-soja Wahrmundovo brošuro. Želi, da naj nadzoruje učna uprava, kar govore vse-učiliški profesorji po ljudskih shodih. Od-ločno protestira, ker terorizirajo po neka-terih vseučiliščih katoliške dijake. Odločno zahteva enakopravnost katoliškega dija-štva. Katoliško ljudstvo ima pravico, da sodeluje pri nameščanju vseučiliških profe-sorjev. — Ko sta se nekoliko sporekla so-cialni demokrat Seitz, ki očita Walcherju, da je imel obstrukcijski govor, in Pro-chazka, ki ugovarja Seitzu, se pokaže, da odsek ni sklepčen. Seja se zato zaključi.

Nemške svobodomiselnne stranke.

Odbor nemške devetorice se je po-svetoval z naučnim ministrom o vseučili-ških zadevah in o Wahrmundovi zadevi. Opoldne so se posvetovali z Beckom, po-poldne so pa imeli sejo, o kateri so izdali komunike, ki naglašajo: Glede na vseučili-ška vprašanja se je določila taktika. Od-ločno se nastopi proti ustanovitvi češkega vseučilišča na Moravskem, kakor tudi proti ustanovitvam drugih nenemških vse-učilišč. Glede na Wahrmundovo zadevo zahtevajo svobodo znanosti, ne da bi na-stopili prej, ko razsodi o zadevi sodišče.

Prihodnji teden

bo v proračunskem odseku zanimivo. Raz-pravljalo se bo o ustanovitvi petih vseučili-šč: nemškega in češkega na Moravskem, italijanskega, slovenskega in rusinskega.

Delavsko ministrstvo.

Vlada je predložila 23. t. m. državne-mu zboru predloge glede na ustanovitev delavskega ministrstva. Potrebščina za de-lavsko ministrstvo znaša 27,380,092 kron. Za osrednje vodstvo zahteva vlada 319.000 kron, za mladino 110.000 kron, za stano-vanja 185.000 kron, za pospeševanje ptuj-skega prometa 350.000 kron. Deželnim zvezam za ptujski promet 50.000 kron, za reklamo 40.000 kron, za poizvedovalnice v domovini in inozemstvu 60.000 K, za teh-niške poizkuse 85.000 kron, podpore obči-nam za zaloge premoga 200.000 kron, sta-narina in oprava 100.000 kron. V predse-dstveni pisarni delavskega ministrstva se nastavijo: dvorni svetnik Khozs, ministe-rialni tajnik dr. Twardowski, namestniški tajnik dr. Schaukal, ki postane ministerialni tajnik in nižjeavstrijski deželni uradnik Haluscha, ki postane podtajnik.

Krščanski socialci in nemški svobodo-miselci.

Minister Peschka je pisal ministru dr. Gessmannu, da naj vpliva na skupen na-stop krščanskih socialcev z nemškimi svo-bodomiselci. Gessmann je odgovoril, da je krščansko-socialna stranka pripravljena, da podpira narodne koristi Nemcev na Če-škem. O načinu naj se posvetuje nemška devetorica. Za zdaj je najboljšje, da se sklepa o sporazumnem nastopu od slučaja do slučaja.

Krščanski socialci za enakopravnost kato-liških dijakov.

Krščanski socialci nameravajo odloč-no nastopiti, da dobe katoliški dijaki po vseučiliščih pravice, ki jim gredo. O nji-lovih zahtevah se je pečal v soboto mini-strski svet. Če odklonijo krščansko-social-ne zahteve, odpokliče stranka svoja zaup-nika iz ministrstva. O Wahrmundovi za-devi sodi »Vaterland«, da ne bo stranka šla do skrajnega boja. »Reichspost« pa trdi, da prišli stranka naučnega ministra, da za-vzame stališče. Včerajšnji odločni Wal-cherjev nastop v proračunskem odseku kaže, da ima najbrže prav »Reichspost«.

Dnevne novice.

+ Kranjski deželni zbor bo prvo sejo imel vendarle v petek, 27. t. m., kakor je »Slovenec« prvotno poročal. Na skupno željo strank, naj bi bila prva seja v soboto 28. t. m. se ni moglo več ozirati, ker je ce-sar patent, s katerim sklicuje deželni zbor na 27. t. m. že podpisal.

+ »Narod« je nepoboljšljiv. Zopet »Na-rodova« laž. »Slovenski Narod« piše vče-raj: »Zastrupljenje javnega mnenja. Kleri-kalci razglajajo glede kompromisnih po-gajanj zastran deželnozborske volivne re-iorme govore, da so narodno-napredni stranki ponudili, naj skupno s klerikalci na-skoči veleposestvo, a da je narodno-na-

predna stranka to odklonila. Pooblaščen-i smo izjaviti, da je to hudobna laž in do-stavljamo le, da se bo kmalu videlo, da je ravno nasprotje resnično. Za danes se omejujemo na to konstatiranje, sicer pa bomo govorili jasneje, če ne bodo klerikal-ci nehali z lažnjivimi govoricami zastrup-ljati javnega mnenja«. — To je zopet oči-vidna »Narodova« laž. Mi o pogajanjih sploh nič ne pišemo. O tem pisari samo »Narod«. Če je kak »klerikalec« kaj take-ga trdil, kar pravi »Narod«, naj ga »Narod« kar imenuje. To je zopet le »Narodova« laž. »Narod« je nepoboljšljiv in samo po nepotrebnem hujska.

Vzorno okrajno glavarstvo. Okraj-nemu glavarstvu v Kranju so bila koncem oktobra, oziroma začetkoma novembra iz-ročena pravila krojaške zadruge v Škofji Loki. Do danes še ni odgovora, ne rešitve. Kje leži ta akt? S tako počasnostjo na ne-katerih okrajnih glavarstvih na Kranjskem bi bilo treba temeljito pomesti!

Zopet liberalna trdnjava padla. Iz Podkrajja pri Vipavi se nam piše: Dne 21. t. m. smo imeli občinske volitve. Agitacija je bila na obeh straneh jako živahna. — Zmagali so skoro na vsi črti pristaši S. L. S. Nasprotniki so dobili v prvem razredu tri odbornike, v ostalih dveh so propadli. Zmaga je vsled tega pomembna, ker je bila občina dosedaj v liberalnih rokah.

+ Izobraževalno društvo v Mokro-nogu. Pretečeno nedeljo se je vršil v mo-kronoškem gradu ljudski shod radi usta-novitve izobraževalnega društva. Prigla-silo se je takoj 40 mož in fantov. Novi udje že pristopajo. Društvo bo imelo svoj lokal v gradu in bo začelo delovati takoj, ko vlada potrdi pravila.

+ Ahasver. V »S. M.« vleče zopet na prvem mestu svojo razglašeno pesniško harmoniko Anton Aškerc. »Himna«, ki ji je naslov »Ahasver oznanja novo vero«, je res taka, kakor pravi znani nemški pesnik: »Ein Lied, das Stein erweichen, Menschen rasend machen kann« Aškerc se v njej predstavlja za Ahasverja, »ki premiš-ljujem svet — Že tisoč let — Ki gledam slikoviti čas — S preroškimi očmi — In vidim vse, karkoli se godi — Heretik tr-dovratni jaz.« Tu mu je na »jaz« zmanj-kalo rime, vsled česar neha z opisovanjem svojega zanimivega jaza in jame oznanjati novo vero. »V vas samih le živi vaš bog! — Ni drugega nikjer okrog! — Verujte v svojega bogá — Verujte v svojega duha! — Le v prsih vaših bog živi — In v duši vaši plameni! — Po žilah vaših bog vaš polje! . . .« No, tisti »boga«, ki se po Aš-kerčevi krvi pretaka, mora silno majhen biti, vsaj rime in ritmi mu še delajo težave in tudi z malo začetnico se še piše. Nada-lje pridiga Aškerc-bog, da »onega sveta« zato ni, ker ga še nihče »ni videl«. Ampak tudi mi »boga« v Aškercu doslej še nismo videli, zato bodi brez zamere, ako vanj še ne verujemo, posebno še, če bo ponesre-čene plodove svoje domišljije odlagal v Svobodno Smetišnico. V isti številki tega odlagališča za različno gnojnico piše ne-kdo, da tudi urednik »S. M.« uživa kleri-kalno podporo, da pa je njegovo svobodo-miselno načelo to, da te podpore nikoli ne bo vrnil! To pa je res »nobel« človek! — Ravno tam pozivljajo tudi napredne hranil-nice, naj prispevajo k skladu »Za reševanje ubogih semeniščnikov iz rimske sužnosti«. Bolj primeren bi po našem mnenju nač bil »Sklad za reševanje ubogih Svobodnih Mi-slecev iz njihove neumnosti«, kar bi seve-da zahtevalo sila veliki fond in je še vprašanje, ako bi pomagal.

+ Dekliška zveza. V Loškem potoku se je ustanovila preteklo nedeljo »Dekliška zveza«. Pristopilo je že do 100 članic.

+ Vse liberalno časopisje je v Sey-ringu pri Dunaju izpodrinilo »Pijevo dru-štvo« potom neumorne agitacije. Tako ve-lja! Razširjajmo in agitirajmo za naše ča-sopisje, ki je najvažnejši činitelj v naši or-ganizaciji!

+ Dr. Josip Stadler — Strossmayer-jev naslednik. Mostarski »Osvit« javlja iz Sarajeva, da postane v kratkem dr. Stad-ler diakovski škof. Nadškof vrhbosanski postane pomožni škof Šarič.

+ Ločitev starokatoliških zakonov. Najvišje sodišče je razsodilo, da so ločljivi zakoni starokatoličanov.

+ Volivna reforma za istrski de-želni zbor. Poslanec Spinčič je v seji 21. t. m. obširno in temeljito obrazložil svoje stališče nasproti volilni reformi. O njegovem govoru, kateremu bo pritrdjeval marsikdo v Istri, došlo nam je daljše poročilo, ki ga pa zbog pomanjkanja prostora danes ne moremo priobčiti. Naglašamo le, da se zdi prof. Spinčiču razmerje poslancev, 25 ital. in 19 slov., poniževalno, da je varstvo slo-vanskih koristi s kvalificirano večino v dež. zboru iluzorično in nično, da ni v sporazumu z Italijani rešeno jezikovno vprašanje, da je razdelitev vol. okrajev krivična in da bi se dalo še počakati do prihodnih

volitev na podlagi starega volivnega reda, pri katerih bi bilo razmerje glasov morda 15 : 15, tako, da bi se dalo skleniti pravičen in pošten pakt na podlagi enakopravnosti, ne pa inferiornosti.

— **Nova društva na Goriškem.** — V Dreznici so na dan Sv. Jožefa ustanovili „Kat. slovensko izobraževalno društvo“. Navzočih je bilo blizu 200 mož in fantov na shodu. Govorila sta č. g. kurat Kalin in Fr. Kremžar. Navdušenje za društvo je veliko. Za tem se je vršil ustanovni zbor nove „kmečke hranilnice“. Govorila sta Sv. Premrou o pomenu posojilnic ter Kremžar. Izvolil se je odbor, na čelu mu g. župan. Po dve in pol urnem zborovanju so se zborovalci razšli z navdušenjem.

— **Dr. Lueger.** Sedaj je preteklo že pet tednov, odkar se nahaja dunajski župan dr. Lueger v Lovrani. Le zdravemu in okrepčujočemu morskemu zraku se ima zahvaliti, da je v primeroma kratkem času svojega bivanja v Lovrani toliko ozdravel. Vendar bo trajalo še nekaj časa, predno se bo mogel posvetiti svojemu delovanju v polnem obsegu. Posebno dobra znaka sta, da je vedno dobre volje in popolnoma svež na duhu.

— **Stališče odvetniških in notarskih uradnikov** k zakonski predlogi o službenem razmerju trgovskih uslužbencev in zasebnih uradnikov. Sestavil častnikarski odsek »Društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko« s sedežem v Ljubljani. Samozaložba. — Ta brošura, v kateri so obrazložene upravičene zahteve odvetniških in notarskih uradnikov, se je razposlala vsem jugoslovanskim državnim poslancem kakor obema kluboma, odvetniškim in notarskim zbornicam v slovenskih pokrajinah, ljubljanskemu občinskemu svetu, trgovski in obrtni zbornici za Kranjsko, vsem odvetnikom in notarjem v slovenskih pokrajinah, državni stanovski organizaciji na Dunaju, vsem slovenskim in v državni organizaciji združenim stanovskim društvom in vsem odvetniškim in notarskim uradnikom na Kranjskem.

— **Zidarska dela v cerkvi svetega Antona na Viču-Gilincih** so se prošli teden zopet začela. Upamo, da bo mogoče do dne posvečenja nove cerkve, 15. junija dovršiti jih. — Cerkev bo monumentalna in v dko novi fari. Veselje župljanov svetega Antona je vedno večje, obenem pa tudi njihova verska gorečnost. — Prostorna cerkev je že sedaj ob nedeljah in praznikih pri službi božji skoraj do malega polna in bo, ko dobi klopi, celoma zasedena. Dal Bog mnogo dobrih ljudi, ki bi pomagali s prostovoljnimi doneski poravnati ogromne stroške pri stavbi.

— **Razpis nagrad za slavnostni lepak.** Eksekutivni odbor za praznovanje cesarjevega jubileja je razpisal med avstrijskimi umetniki konkurenco za slavnosten lepak.

— **Gorenjski čebelarji** gredo jutri popoldne na Taber, potem pa v Podbrezje k Pavlinu in v Podnart k Pogačniku, kamor vabijo prijatelje čebelarstva.

— **Bankovci — reklamni listki.** Pred nekoliko dnevi je zapustil hotel »Europa« na Reki neki tujec, za katerim so našli uslužbenci 100.000 frankov v bankovcih, ki so jih izročili hotelirju. Ta je mislil, da ima pred seboj reklamne listke ter jih je razdal svojim znancom. Nekdo izmed njih je take »reklamne listke« pokazal v neki banki, kjer so mu povedali, da so to pristni švicarski in francoski bankovci. Sedaj se hotelir trudi, da bi »reklamne listke« zopet zbral. Misli se, da je bil dotični tujec defraudant, ker se ni oglasil za denar.

— **V Dolini pri Trstu** so v nedeljo izbrali upravo nove kopališčne zadrage po Kneippovem sestavu. Predsednik je župan Pangerc.

— **Pozor!** Po Ihanu se je pretečeno soboto klatil mlad, čedno oblečen človek in ljudi sleparil, češ, da je organist iz Brezji in da z enim patrom pobirata za svetišče na Brezjah. Ljudje pravijo, da je znal tako fino in prebrisano govoriti, da so mu kar dajali helarje in kronce. Ljudje božji, varujte se takih potepuhov in jih naznanite takoj oblasti.

— **Iz učiteljske službe.** C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku je imenoval za suplentinjo na ljudski šoli v Dolu gđc. Olgo Požnenel, dosedaj suplentinjo na ljudski šoli v Dobrempolju, ker je dobila gđc. učiteljica Izabela pl. Födransperg radi boleznj dopust. — C. kr. okrajni šolski svet v Krškem je imenoval dosedanjega suplentinjo na ljudski šoli na Studencu gđc. Terezijo Juvanec za provizorično učiteljico na dvorazrednici na Bučki. Ker je nadučil g. Ivan Štrukelj na lastno prošnjo premeščen iz Bučke v Dobropolje, je podeljeno vodstvo šole tamošnji učiteljici gđc. Ani Vavken.

— **Orient-ekspres skozi Zagreb.** Pariški „Le petit Journal“, oživlja vprašanje, da bi vozil orientni ekspresni vlak Paris-Carigrad skozi Zagreb. Odkar je prevrtan Simplon, bi se pr hranilo 124 kilometrov, če bi ta vlak vozil skozi Simplon, v Benetke, čez Nabrežino, Zidan most, Zagreb in Brod v Beograd, namesto skozi Nemčijo in Av-

strijo. Trgovska in obrtna zbornica v Zagrebu je stopila na čelo temu gibanju in zbornice v Trstu, Benetkah in Milanu se zavzemajo za načrt. Madžari seveda s tem načrtom ne bodo zadovoljni.

— **Pozna pomlad.** Na Vipavskem so mandeljni šele sedaj pričeli cveteti. Druga leta so mandeljni že meseca februarja odcveteli. Cvetje sadnih dreves se je letos na Vipavskem za cel mesec zakasnelo.

— **Družba sv. Cirila in Metoda za Istro** je otvorila v Rakitovcu, občina Buzet, 12. t. m. z velikimi svečanostmi novo šolo. To je prva družbina šola v slovenskem delu Istre. Učiteljica je gđc. Ivka Jerbič.

— **Iz Pivke** so potegnili truplo pesestnika Jožefa Čiča, katerega so pogrešali še od 3. decembra.

— **Grad Miramar** je na ogled občinstvu odprt od 1. aprila dalje od 10. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

— **Solska vest.** Namestu obolele učiteljice gospe Ljudmile Pleničar Kappus je za suplentko na šoli v Kropi imenovana gđca Franciška Bedenk, doslej učiteljica v Srednji vasi v Bohinju.

— **Korenite izpremembe v vojništvu.** — „Trž. Lloyd“ je pod tem naslovom prejel od dunajskega dopisnika, ki mnogo občuje v visokih vojaških krogih, nastopno vest: C. in kr. vojno ministerstvo pripravlja važne odločbe, ki imajo namen, da izpremene ves ustroj skupne vojske. Pred vsem je izdelan vojni načrt, po katerem se uvede mesto dosedanje triletne le dveletna služba. Zato pa se bo moralo število novincev znatno povišati. Skupna vojska se pomnoži za 22.000, avstrijsko domobranstvo za 4500, madjarski honvedi in hrvatski domobranci za 3000 mož. Ali to ni vse. Dveletna vojaška služba zahteva še druge nove uredbe. Pred vsem se bo moralo izdatno pomnožiti število podčastnikov, ker bo pouk moštva trajal manj časa. Potrebno bo tudi večje število podčastnikov, ki služijo preko navadnega službenega časa. Ustvarijo se novi bataljoni, ki bodo prideleni višjim zapovedništvom in vojaškim zavodom. Z ustvarjenjem takih delavskih čet se bodo v slučaju potrebe izogibali krčenju vojaških oddelkov, ker ne bo potrebno, da bi vojake kake določeno čete ali stotnije uporabljali za opravljanje drugih služb. Za večbanje, poučevanje in streljanje bodo nakupili razna primerna zemljišča. Vse to pa bo zahtevalo mnogo denarja in bo v vojni proračun stavljena nova izdatna postavka, ki bo iznašala po pribliki 70 milijonov. Avstro-Ogrska prevreja vse to po najmodernejih zahtevah današnjih časov. Uvedenje dveletne vojaške službe bo koristilo mnogo narodnemu gospodarstvu, ker bodo sinovi naroda ostajali leto dni več doma, kar bo globoko vplivalo na ves narodno-gospodarski ustroj.

— **Prvi telovadni odsek na Goriškem.** V nedeljo 22. t. m. se je ustanovil v Cerknem na Goriškem telovadni odsek ondotnega izobraževalnega društva. Iz Idrije so prihiteli bratje telovadci, katerim so napravili novi bratje v Cerknem krasen sprejem pred »Gospodarskim Domom«. Brate iz Idrije je pozdravil »Daničar« brat Ciril Sedej in brat Gabriel Bevk. Zahvalil se je predsednik idrijskega telov. odseka brat Medvedič. Vrla dekleta iz Cerknega pa so pripela telovadcem šopke na prsa. Odposlanec »Zveze tel. odsekov« brat Fr. Puc iz Ljubljane, se je zahvalil za krasni sprejem ter vrnil lepi pozdrav s pozdravom telovadcev organiziranih v »Zvezi tel. odsekov«. Ob 2. uri popoldne se je vršil ustanovni občni zbor. Predsednikom odseka je bil izvoljen br. Ciril Sedej, načelnikom pa br. Gabriel Bevk. Sklenilo se je, da se ostali odbor konstituira pozneje. Tajnik Z. T. O. br. Fr. Puc je govoril o namenu telovadbe in telovadne organizacije ter poročal o notranji upravi tel. odseka. Govorilo je več vrlih mladeničev. Zborovanje je posetil dekan veleč. gospod dr. Knavs, ki je v krasnem govoru navduševal mladeniče za telovadsko idejo. Pri stop k tel. odseku je javilo takoj 23 mladeničev. Zborovanju je sledila prosta zabava v gostilni »pri Kralju«. Mešani pevski zbor je res lepo in pridno prepeval pod vodstvom br. Gabriela Bevka. Med veselo mladino je prišel tudi dež. poslanec gosp. Kosmač. Čulo se je več napitnic in kmalu je prišel čas odhoda. Bratje iz Cerknega so spremili idrijske telovadce še daleč od Cerknega. Ko so bratje telovadci korakali skozi Cerkno, je nekaj liberalnih kreatur napravilo »mačjo godbo«. Fantje pa so zapeli mogočno »Hej Slovani« in se smejali liberalnemu okusu. Vrlim br. telovadcem v Cerknem: Krepko, neustrašeno naprej! Prvi ste na Goriškem, skrbite, da занesete misel o pravem in koristnem po solnčni vaši domovini! Telovadski — Na zdar!

— **Obletnica bitke pri Novari.** Včeraj, 23. t. m. se je vršila v cerkvi sv. Marka v Zagrebu slovesna služba božja v spomin 59. obletnice bitke pri Novari. Svečanosti se je udeležil v Zagrebu nastanjeni bataljon 53. pešpolka. Navzoč je bil korni po-

veljnik F. M. L. Gerba in odposlanstva častnikov drugih vojaških oddelkov. Moštvo je imelo ves dan prost.

— **Naša društva,** ki nameravajo letos prirediti večje slavnosti; prosimo, da slavnostne dneve takoj določijo in jih sporoče S. K. S. Z. v Ljubljano, da se večje slavnosti primerno uredi in razdele.

— **Izprememba volivnega reda za Pulj.** Včeraj se je imela vršiti seja deželnega zbora istrskega. Kot glavna točka je bila postavljena na dnevni red preosnova vol. reda za Pulj. Ker so pa v Pulju bile v nedeljo demonstracije proti tej preosnovi, je bila seja odložena na četrtek.

— **Častna svetinja za 40 letno zvesto službovanje** kot cerkvenik bila je slovesno podeljena g. Jožefu Tavčarju na praznik sv. Jožefa na Brezjah. Po končani drugi službi božji zbralo se je v krasno ozaljšani sobi »Katol. slov. izobraževalnega društva« mnogo prijateljev odlikovanca, kateremu je častno svetinjo pripel na prsi preč. g. dekan radovljiški, Jan. Novak. Ta je pričujočim razložil pomen častnega odlikovanja. Med svojim govorom je omenil tudi zlati 60 letni jubilej Njegovega Velikanstva, cesarja Franca Jožefa I. Pevski moški zbor zapel je pod spretnim vodstvom g. Bole-ta tri pesmi, namreč: »Pozdrav, Slovenec sem in cesarsko himno«. Slovesnosti odlikovanja se je udeležil tudi č. g. župnik mošenjski, Ivan Krst. Trpin in skoraj polnoštevilo občinski odbor. — Med skupnim obedom vršile so se mnoge napitnice, v katerih so vsi govorniki zlasti povdarjali odlikovanega požrtvovalnost za časa zidanja romarske cerkve, kjer je bil on vedno desna roka graditeljem cerkve, mošenjskim preč. gg. župnikom. »Veliko denarja«, tako je govoril preč. p. superijor, »je šlo skozi njegove roke, pa bil je vesten; vsi računali so vedno soglašali, on je ostal neomadeževan, vedno zanesljiv in vesten, tako, da res zasluži odlikovanje za zvesto opravljanje svoje službe. Zato ga pa tudi vse spoštuje; in prijateljev ima on toliko, da malokdo več, ker zna tudi vsakemu dati dober svet kot dober mož.« Vsi govorniki so mu želeli, naj mu ves njegov trud poplača »Marija Pomagaj«, za katere čast se je on mnogo trudil in veliko storil. Naj ga Bog ohrani še mnogo let v slavo Mariji in v prosep Slovencem toliko priljubljene božje poti!

— **II. občni zbor društva za povzdigo prometa tujcev na Bledu** se vrši dne 29. marca 1908 v Blejskem domu ob 3. uri popoldne.

— **Zmešalo se mu je.** Dne 19. t. m. je prišel v Novomesto neki Belokranjec, ki je poprej prodal vse svoje posestvo. S svojim mnogim denarjem je prišel tudi v gostilno g. Kušlana, kjer je trdil, da skoči v Krko, ker mu ni dalje živeti. Gospa Kušlan-ova je vsa prestrašena hitro tekla po policaja. Ta je prišel in odvedel slaboumnega dalje. Toda temu se ni nič kaj mudilo, kajti pri gostilni gosp. Konda-ta se je ustavil ter poklical za-se in za policaja pol litra vina. Dasi ga je policaj skoro s silo tiral dalje, se je ta vendar hotel ustaviti povsod »kjer Bog roko ven moli.« Prišla sta do gostilne gosp. Windischerja. Tu je zopet naročil en četr litra vina. — Policaj je imel namen, moža počasi pritirati čez most in ga oddati novomeški policiji. Nakrat pa je bil policaj službeno odpoklican. Dasi se je kmalu vrnil, vendar o Belokranjcu ni bilo ne duha ne sluha. Skoro gotovo je »odromal« v Krko. Pri sebi je imel nekaj tisočakov. Kdor iz Bele Krajine kaj o možu ve, naj se zglesi v Novemestu.

— **Skrivnostna smrt Slovenca** Andreja Ivca iz Ljubljane je sedaj pojasnjena. Dne 29. februarja se je v Rock Springs Wyo v Ameriki vračal z lova. Šel je ob železniškem tiru in zaradi velikega vetra ni slišal, da drvi za njim ekspresni vlak, ki ga je na mestu usmrtil.

— **Kap je zadel** gostilničarja g. Ivana Kobala na Planini nad Vipavo.

— **Tatinska ciganka.** Včeraj je bila v Trstu aretirana 22-letna ciganka Marija Hudorovič, ker je na Rdečem trgu na jako spreten način izmaknila gospej Klementini Grüllsch novčarko, v kateri je bilo 22 K.

— **Velika tatvina v Karlovcu.** Prošli petek je ukradel neznan lopov na semnju v Karlovcu Dragotinu Matejka iz Dugarese iz žepa listnico s 490 kronami gotovine in 2100 kron vrednostnih papirjev.

— **Drama v Osjeku.** V »Centralnem hotelu« v Osjeku sta se 20. t. m. nastanila zakonska Gustav in Emilija Vassko iz Gradca. Po hudem prepiru s soprogo je mož zapustil sobo; kmalu na to se je žena ustrelila. Ko se je mož vrnil in našel ženo mrtvo, se je tudi on ustrelil. Vzrok drame ni znan.

— **Volivna reforma za Trst.** Pododbor za volivno reformo je imel v petek večer svojo sejo, v kateri se je nadaljevala razprava o volivnem postopanju. Namestništvo je izjavilo, da je pripravljeno, po-

dati pododboru ves statistički material, ki ga je rabilo pri sestavi predloge o volivni reformi.

— **Porotno sodišče v Trstu** je zadnjo soboto obsodilo Antona Gropajca iz Drage pri Klancu v pet mesecev z enim postom vsaki mesec poostrenega zapora, ker je vsled domačega prepira udaril svojega očma Ivana Sosiča z voznim drogom tako, da je istega težko poškodoval.

— **Stanarine uslužbencev na c. kr. državni železnicih.** Železniški minister je v sporazumljenju s finančnim ministrstvom odredil, da se na onih postajah c. kr. drž. železnic, kjer je stanarina odmerjena še s 40 odstotkov dunajske stanarine, ista poviša na 50 odstotkov počenši s 1. majem.

— **Meščansko šolo v Postoljni** bodo zidali na vrtu poleg hotela »pri Kroni«.

— **Nagloma umrla** je v Trstu 58 let stara Lucija Bole.

— **Prirodopisni muzej v Zadru.** Te dni so v Zadru otvorili prirodopisni muzej, ki je začasno nastanjen v neki dvorani bivše občinske bolnišnice. Muzej obsega mnogo lepih rib in ptičev iz Dalmacije.

— **Laži-eksekutorja,** ki je po Zagrebu izterjaval davke, je redarstvo prijelo v sobi Julija Sabljara iz Zagreba, roj. l. 1854., bivšega trgovskega agenta. Goljufa so izročili sodišču.

— **Nova občina v Istri.** Od občine Kastav se oddelijo kot samostojna okrajna občina vasi Klana, Lisac, Skalnica in Studena, skupaj 359 hiš. Klana ima že dalj časa svoj upravni svet. Kastavska občina bo obsegala po omenjenih ločitvi še vedno 27 davčnih občin in pridruženo občino Bratud. Vse predpriprave za ločitev, ki so jo dovolile že državne in deželne oblasti, so dovršene.

— **Umrl je** trgovcu Knezu v St. Rupertu sinček Jožek. O Božiču je bil še za angelčka pri »jaslicah« — sedaj pa je na svojega godu prišel med prave angele. Njegova pridnost naj bode starišem v tolažbo.

— **Zastrupljenje z ostrigami.** Na Reki je neka družina, ki je prišla tje kaj iz Dubrovnika, zavžila ostrige. Vse štiri osebe so kmalu umrle vsled zastrupljenja. Malo poprej sta roditelja poslala tudi hčeri, ki stanuje v Gružnu, in sinoma v Zardu ostrig. Tudi tri trije so umrli.

— **Nepravilnosti pri trgovski banki v Brodu na Savi.** Iz blagajne je zmanjkalo 30.000 kron. Člani ravnateljstva so primanjkljaj pokrili iz svojega. Uradnika, ki je nepravilnosti zakrivil, so odpustili.

— **Poštni debit odzvet.** Dunajskemu listu »Orient - Rundschau« je bosansko-hercegovinska vlada odvzela poštni debit, pač zaradi tega, ker je preveč odkrito pisal o razmerah v bosanski upravi.

Štajerske novice.

— **Š Zopet velika hiša v Celju v slovenskih rokah.** Dvonadstropno Weissovo hišo na Grabnu je kupila gospa Simoniškova, poprej gostilničarica pri »Stadt Graz« za 51.000 K. Zopet jedna hiša več v slovenskih rokah.

— **Š Gornjigrad.** Na velikonočni ponedeljek priredi naše bralno društvo veliko veselico, kjer se bo tamburalo, pelo, igralo tri gledališke predstave na krasnem, novem odru, katerega slika vrli umetnik Cesar v Mozirju. Na to veselico že zdaj opozarjamo, natančnejši spored še objavimo. Pričakujemo gostov od vseh strani.

— **Š Sv. Barbara v Halozah.** Shod K. Z. se izvršeno obnesel. Čez 300 udeležencev. Za protishod Nar. stranke je agitiral poštar Rakuš (dozdaj Štajercijanec).

Ljubljanske novice.

— **Ij Občni zbor „Slovenske krščansko-socialne zveze“** se vrši jutri točno ob 10. uri dopoldne v društveni dvorani, nakar vnovič opozarjamo vse člane in članice.

— **Ij Premijera** izvirne slovenske drame Adolf Robide »Demon Venus« se vrši v četrtek 26. t. m. V »Mary« poje vložko iz prijaznosti operni tenorist g. Stanislav Orželski.

— **Ij Glede prihodnjih občinskih volitev** ima soc. demokracija v sredo zborovanje po § 2.

— **Ij Umrl so:** Ivana Alojzija Mehl, usmiljenka, stara 72 let. — V bolnici je umrl Iv. Pregelj, dijak, star 19 let.

— **Ij O zdravilišču Krapina - Toplice** na Hrvaškem bode dajal brezplačna pojasnila v hotelu »Union« v Ljubljani kopališki zdravnik dr. E. Mai dne 25. in 26. marca od 10. do 12. ure dopoldne.

— **Ij Iz krogov poštinih oficijantov** se nam z ozirom na naše notice o razmerah na tukajšnji glavni pošti poroča, da ni krivda ravnateljstva, ako se je odpustilo poštne pomožne sluga. Poštna uprava je omejila na vseh večjih poštah sprejemanje pomožnih slug in uradnikov, ker hoče na ta način

štediti. Proti tej odredbi so ugovarjali vsi predstojniki — a brezuspešno. Prepričani smo, da se bo v par tednih izčrpalo moči osobja. Kar se tiče dopusta le vprašamo: kedo ga je pa dobil pred nekaj leti? A lansko leto se je nekatere gospode skoraj sililo, da so ga nastopili. Upati je tudi letos na tako ugodne razmere, a ne sedaj pozimi, ampak od maja do oktobra. Istočasno z zgoraj omenjeno odredbo je poštna uprava ukazala vsem predstojnikom, da opozorijo takozvane »maroderje« na pokoj. Soba uredništva »Slovenca« bi bila pa premajhna če bi se v njej zglasili vsi oni, ki jih je tukajšnje ravnanje poslalo domov, ker so se po bolezni zglasili v službo, pa so bili še bledi in po mnenju ravnateljstva nesposobni za delo.

Ij Pogrebni zavod Fr. Vidali & Comp. nam poroča, da ni imel vožnje pri pogrebu, pri katerem bi bil vlak skoro povozil voz z gg. duhovniki.

Ij Panorama-Kosmorama. Potovanje po Bavarski med divje romantičnimi pokrajinami nam kaže ta teden »Panorama-Kosmorama«. — Soteske, vodopadi, drzno v skalo vsekani poti se vrste slika za sliko. — Vmes pa zopet prijazne doline z selišči. Idilično ležeče Kraljevo jezero, Watzmannsko pogorje, kopališče Reichenhall, znani Berchtesgaden, kjer se pridobiva sol, so znamenitejši kraji, ki se vidijo v tej seriji. Kakor ni nikomur žal, ki si je ogledal te slike, tako tudi ne bode onemu, ki jih šele namerava ogledati.

Ij Tatvine. Na sv. Petra cesti št. 21 sta bila g. Hugonu Waneku ukradena dva mlada goloba-florentinca, vredna 4 K in ena stara golobica, vredna 4 K. Osumljenca sta znana. — Kurjaču Jožefu Klemencu je bila včeraj zvečer ukradena v nekem gostilni črna zimska suknja, vredna 40 K. — Tudi ključavničarskemu mojstru g. Francu Pilkotu je neznan storilec odnesel iz neke gostilne na Marije Terezije cesti zimsko suknjo, vredno 120 K.

Ij Konj nevarno ranil čuvaja. Pri mestnem tesarskem mojstru Zakotniku je včeraj mal konjiček močno ugriznil nočnega čuvaja Jožefa Lenarčiča z Ježice. Čuvaj je šel malega konjička naprezat, konjiček je pa čuvaja tako ugriznil, da mu je iz roke utrgal več kosov mesa. Hudo ranjenega čuvaja so prepeljali v bolnišnico in ni izključeno, da mu bodo morali odrezati roko.

Ij Za fotografa Kotaria je daroval neimenovan iz Leskovca pri Krškem 10 K. Hvala! Prosimo še blagohotnih darov.

Ij Pri ljubljanski policiji bode v kratkem zasedli službo začasnega policijskega stražnika. Vpoštevalo pa se bode le značajne, naobražene reflektante - domačine, kateri imajo veselje in voljo za varnostno službo.

Ij Aretacije. Od sobote zvečer pa do danes zjutraj je mestna policija aretovala 11 oseb in sicer tri brez sredstev, enega radi beračenja, enega radi žepne tatvine, enega zaradi spopadka s stražnikom, enega zaradi pobege od doma in dva zaradi nočnega vlačuganja. — 13letni Anton Kovič iz Doba pri Brdu je pobežnil od doma že lansko leto in se je klatil več časa brez dela po okolici in Ljubljani. Sinoči ga je policija zasačila na nekem hlevu na Tržaški cesti in ga pošlje domov.

Ij Med tovariši. Ko je v neko pekarijo prišel pekovski pomočnik K. na delo malo prepozno, ga je njegov tovariš zaradi tega začel zbadati, nakar sta se sprla in je tovariš sunil K. tako v prsa, da je padel, potem ga pa še udaril z neko rečjo po glavi in ga poškoval. Pobotala se bodeta pred sodiščem.

Ij Izgubljene in najdene reči. Delavčeva žena Marija Luževčeva je izgubila denarnico, v kateri je imela nekaj čez pet kron denarja. Služkinja Frančiška Rozmanova je izgubila denarnico, v kateri je imela približno 8 K denarja. — Neki gospod je izgubil koledar, v katerem je imel pet bankovcev po 20 kron, dva pa po 10 kron. — Izgubljena je nadalje srebrna moška ura s puščeno verižico in zlat renski prstan. — Kurjač Martin Toplak je našel v Zeleni jami moško žepno uro z oklopno verižico. — Zasebnica Helena Turkova je našla denarnico z manjšo svoto denarja.

Ij Umrli je v Florijanskih ulicah št. 17 79 let stara zasebnica Marija Šerk.

Ij Policijski oglas. V okrožnem zaporu v Užici na Srbskem nahaja se od novembra 1. l. mladenič, star 17—18 let, ki se je izdal za pleskarja Ivana Zebiča iz Zagreba, potem za T. Katiča iz Katičev pri Zagrebu, a nazadnje za Frana Jerin, sina Ivanovega, rodom iz Ljubljane. Oče da mu je avstrijski polkovnik v pokloju, ki da sedaj živi na Viču pri Ljubljani. Pri njem so našli pismo naslovljeno na gospo Z. Slavko Jerin, v Ljubljani, »v palači Bell-Ball«. Mladenič je srednje visok, plavih las, okroglega obraza, modrih oči, golobrad. On pripoveduje, da je bil v nekem vojaškem zavodu, da je zapustil dom zavoljo tega, ker je mati z njim grdo ravnala, bil

v Zadru, Benetkah, Milanu in Rimu, kjer da se je učil fotografiranja. Govori slovenski, srbski, slabo nemški in italijanski. V oknu našega upravnništva je razstavljena slika neznanca. Kdor ve kaj o njem, naj piše: Načelstvu okruha Užice, Srbija.

Razne stvari.

Velikanska nesreča na vodi.

Iz Tokia je došlo poročilo, da se je potopil v bližini Hakodateja parnik Macumaru. Utonil je kapitan, 43 mornarjev in večina popotnikov, ki jih je bilo 244. — Na Ratzeburškem jezeru se je pa potopil motorni čoln. Utonilo je 10 oseb

Boj med orožniki in roparji v železniškem vlaku.

V nočnem vlaku, ki vozi iz Zagreba v Brod, sta se vozila dva orožnika. Okolu 11. ure začujeta klice na pomoč v sosednem kupeju. Orožnika sta udrila v kupe, kjer sta zagledala, da se neki potnik bori s tremi roparji. Ko zagledajo roparji orožnike, je skočil eden z voza, drugi je zbežal na vagonovo streho, tretji je pa skočil v vodo, kjer je izginil med valovi. Napadeni potnik je bil nevarno ranjen. Ko se je vlak ustavil, sta orožnika prišla roparja na strehi. Ostala dva sta ušla.

Italijanski državljani obsojeni radi tatvine v Trstu.

Porotno sodišče tržaško je obsodilo včeraj Cosima Datisi v dve leti, Salvatora Maraglino v 15 mesecev in Frana Maraglino v 12 mesecev težke, poostrene ječe, ker so 18. februarja t. l. ukradli družini Blaža Moska iz zaklenjenega stanovanja nad 500 kron gotovine. Porabili so priliko, ko je žena odnesla soprogu kosilo; sinčka pa so odposlali, češ da ga kliče oče. Na poti je dečka srečal znanec Markončič, ki je takoj sumil, da je dečka poslal kak lopov. Vrnila sta se ter srečala na stopnjicah tatove, ki jih je redarstvo kmalu prišlo.

Avstroogrška eskadra

je 20 t. m. prispela v Gibraltar, kjer ostane štiri dni. Potem se podajo bojne ladje v Tanger, torpedovke pa v Malago. Na krvih je vse zdravo.

Bolezen Campbell-Bannermanna.

Angleški ministrski predsednik nima le srčne bolezni, marveč tudi hudo vodenico. Zdravje se nikakor ne boljša. Niti ministrov ne sprejema predsednik.

Časnikarske stolice na pruskih vseučiliščih.

Prusko naučno ministrstvo ustanovi izredne profesorje za žurnalistiko na pruskih vseučiliščih.

Za star tolar umor.

Pri Landshutu je vlomil nekdo h kmetu Sirtlu. Gospodarja ni bilo doma. Ronar je prerezal Sirtlovi ženi in šestletnemu vnuku vratova. Ropar je vropal star tolar, ker drugega dobil ni.

Boj med vojaki in policijo.

V Pasovu se je vnel 22. t. m. med policijo in vojaštvom pravcati boj. Ob 6. zvečer so korakali vojaki v velikih gručah po mestu. Na glavnem trgu je odzvalo pet policajev vojake, naj se razdelijo v manjše oddelke. Ker vojaki tega niso hoteli storiti, so policaji šli na nje s sabljami. Vojaki so potegnili bajonete. Vojaška patrola se je pridružila policiji, na kar so vojaki pobežili. Policija je morala večkrat streljati iz samokresov. Trije policaji so težko ranjeni. Patrola je vojake vjela in odvedla v vojašnico.

Nezadovoljni pismonoše.

Med newyorškimi pismonoši je zavladalo veliko nezadovoljstvo, ker je poštna oblast odslovila W. V. McManusa, predsednika unije newyorških pismonoš. Imenovanega McManusa so odslovili zato, ker mu je unija pri januarski seji naročila, da mora s South Bend Woollen Co., Ind., skleniti pogodbo za nabavo blaga za uniforme pismonoš in ker je slednji naročil izdelovanje pri nekem krojaču na Bond St. Newyorški pismonoše so se že dalj časa pritoževali radi slabega blaga svojih uniform. Pri januarskem zborovanju je prišlo radi tega do debate, katere posledica je bila, da so navzoči sklenili, da si bodo v nadalje dali sami napraviti potrebne uniforme — to tem bolj, ker morajo zanje itak sami plačati. Kakor hitro so pa poštne oblasti zvedele o načrtih McManusa, so ga radi »insubordinacije« odslovili in sedaj preiskujejo poštne inšpektorji vso zadevo. Pismonoše trdijo, da inšpektorji nimajo kaj preiskovati, nego slabo blago starih uniform. Imenovana unija šteje nad 200% pismonoš.

Kitajski interwiev.

Ko se je Wu Tingfang, znameniti kitajski diplomat in šaljivec, nedavno zopet vrnil kot poslanik v Washington, obkolilo

ga je tik parobroda, s katerim se je bil pripeljal, vse polno časnika, da bi ga interwievati. »Jaz sem odprta knjiga,« jim reče Wu svečano, in pogovor se prične: »Ali boste posredovali zaradi Kitajcev, ki so jim prepovedali izkrcanje na Hawai?« — Wu: »Ali je zadnji čas tu mnogo deževalo?« — »Ali ni med Kitajsko in Japonsko nesporazum zaradi mandžurske železnice?« — Wu: »Ali še v Washingtonu igrajo Ping-Pong?« — »Kaj mislite o Rooseveltovem boju proti trustom?« — Wu: »Mrs. Roosevelta jako čislam. Škoda, da sem prestar, da bi se z njim boksal. Sicer pa imam zanj nekoliko anekdot, ki ga bodo gotovo zanimalo.« — Ker niso časnika ničesar več zvedeli iz odprte knjige, šli so pobiti domov in si v tolažbo izmislili saj to anekdoto.

Zatvorjena ameriška podjetja.

Iz St. Louisa se poroča, da zatvori 15 tvornic družbe, ki izdeluje vozove in vliiva železo, svoje tvornice, ker manjka naročil. Do 30.000 delavcev bo zato brez kruha.

Majhne republike.

Za najmanjšo republiko na svetu se navadno smatra vasico Moresnet med Nemčijo, Luksemburško in Belgijo; na ta kraj se je pri sklepanju mednarodnih pogodb docela pozabilo. Pa sta še dve republiki manjši od imenovane. Prva je planina Salanf ob Deut de Midi na francoski meji. Ta gorski kottič ni last nikogar. Po letu ga obiskujejo pastirji in nekaj tujcev, ki pridejo uživati krasni razgled ter se krepčat v edino prijazno krčmo, kjer ni treba gostom plačevati poleg jedi in pijače še davkov in doklad. Tretja republika »in miniature« je Val de Vestino med Avstrijo in Italijo ob reki Magasino, ki se steka v Gardsko jezero. Ta republika šteje šest vasic. Prebivalci se bavijo z izdelovanjem oglja, ki ga nosijo v Avstrijo in Italijo brez carine. Edina avtoriteta v tej republiki je kurat, ki vodi tudi preprosto ljudsko šolo. Jezik te države brez državljanov je italijanski. Sicer pa je samostojnost te republike že narušena po okolnosti, da služijo njeni mladeniči v avstrijski vojski.

Organizirani monakovski izsiljevalci.

Neki višji vojaški zdravnik je dobil v gledališču grozljivo pismo, da če ne izroči visoke vsote, bo napaden. Res je bil 11. t. m. zdravnik napaden, neznan napadalec so pa ušli. To je že tretji izsiljevalni poizkus v Monakovem.

Parnik se je potopil.

Iz Valencije se poroča, da se je tam potopil vsled viharja parnik »Villareal«. Devet oseb je mrtvih.

Razburjeni berolinski borzijanci.

Berolinska borza je jako razburjena. Državnozborna borzna komisija stopa namreč borzijancem na prste. Borzijanci zato ugibajo, kako bi se maščevali. Nameravali so borzo zapreti, a po postavi mora ostati odprta in banke bi jo le obiskovale. Nadalje so sklepali, da ne napravijo nobene kupčije glede na nemška posojila. Znižati so hoteli tudi kurze kmečkih zvez. Nihče pa ne veruje, da borzijanci izvedejo svoje grožnje. Žitni trgovci nameravajo zapustiti borzo, kar so že storili pred leti.

Ženske na srbskih srednjih šolah.

V Srbiji obiskujejo gimnazije in dosledno tudi veliko šolo, ki so jo sedaj spremenili v vseučilišče, že od leta 1878. tudi dekleta. Prvi je to dovolil nedavno umrli takratni minister za nauk in bogočastje, historik Stojan Bošković, ki je priskrbel Srbkinjam tudi ustanove za obisk visokih šol v inozemstvu.

General samomorilec.

V Madridu se je ustrelil španski generalni poročnik Borrera. Vzrok samomoru ni znan.

Odlinjak se umoril vsled bede.

V Iglavi se je obesil neki pravni praktikant, ki je vse skušnje izvršil z odliko. Obesil se je vsled bede. Sužil je dve leti kot pravni praktikant, ne da bi od države dobil vinarja plače.

Rus obsojen na Dunaju.

Dunajsko porotno sodišče je obsodilo Rusa Borisa Nuroka radi poneverjenja dragocenosti v vrednosti 10.000 kron, ki mu jih je bil izročil neki dunajski zlatinar na upanje. Nurok je svak bivšega ministrskega predsednika grofa Witteja. Prestati bo imel enoletno težko ječo, na kar ga izžene.

Rop v Würzburgu.

Dva našemljena lopova sta napadla 80 letno gospo Hoffmann v postelji, jo zvezala in ji zamašila usta, na kar sta ji oropala denarja in vrednostnih papirjev za 10 tisoč mark.

Poneverba pri parnem tramvaju na Dunaju.

Načelnik tramvajske postaje v Hietzingu, Ivan Weissgärber in blagajničarka Ana Pladka sta tekom zadnjih let izdala mnogo ponarejenih vožnih listkov ter oškodila podjetje za 12.000 kron. Weissgärberja so aretirali, njegovo ljubimko, Pladko, ki je bolna, so pustili na svobodi.

Delavci izključeni.

Ščetkarski mojstri na Dunaju so sklenili, da vsled delne stavke pomočnikov izključijo od dela vse delavce in delavke svoje otroke. To se je zgodilo že preteklo soboto. Tako je prišlo 400 oseb ob kruh.

En kilogram železa v želodcu.

V Hirschbergu na Šleskem je neko 17letno dekle pogoltnilo mnogo žebeljev in igel, z namenom, da se usmrti. Pri operaciji so odstranili 1413 žebeljev in 180 igel, skupaj en kilogram železa.

Tašča morilka.

V Kaposvaru je živela vdova Blandl že dalj časa v prepiru s svojim sinom in njegovo ženo. Dne 17. t. m. je tašča polila posteljo, na kateri sta spala, s petrolejem in jo zažgala. Oba sta dobila smrtonosne opekline.

Franko Stein prosi za odpuščanje.

Dunaj Te dni je prišel bivši poslanec Franko Stein v zbornico in je prosil ob prisotnosti poslancev prof. Redliča in Malika, češka poslanca Klofača in Staneka, da bi mu pregledala njegov kaznjeni čin, ko je namreč svoje dni proti njima vrgl tintnik. Ker je sedaj izgubil imuniteto, je prosil bivši poslanec Stein imenovana češka poslanca, da naj odstopita od kazenskega postopanja, zlasti ker je uvedlo državno pravdnitvo predpreiskavo. Poslanca Klofač in Stanek sta obljubila bivšemu poslancu Steinu, da izpolnita njegovo prošnjo.

Josip Hlavka, nedavno umrli češki rodoljub, je zapustil 6.000.000 kron kot »zaklad Josipa, Marije in Zdenka Hlavkovi«. Dohodki te ustanove bodo znašali na leto 200.000 kron. Sedemdeset odstotkov teh obresti se bo uporabljalo v podpiranje češke znanosti in književnosti ter čeških umetnikov, trideset odstotkov pa za podporo revnih čeških visokošolcev.

Podedoval deset milijonov. — Ne mara za nje. Iz Worcester, Mass., v Ameriki poročajo: Tajnik Young Men's Christian Association, John T. Dower, je dobil sporočilo, da mu je bogat stric zapustil vse svoje premoženje, katerega cenijo na deset milijonov dolarjev. Dower, ko je slišal to vest, se je samo nasmejal. Ko so ga opomnili, naj se takoj poda v Melbourne, kjer je oporoka na njegovo razpolaganje, je pripomnil, da se ne splača, ker za deset milijonov neče prenehati s svojim delom kot tajnik tako koristne organizacije. Naročil je svojemu zastopniku, naj prejme denar, katerega bode takoj porabil za koristne namene, sam pa še nadalje ostane tajnik in se bode preživljal s težkim delom, ker neče biti milijonar, ki ima samo nepotrebne skrbi.

Učiteljica ustrelila svojo prijateljico in sebe. Iz Boston, Mass., v Ameriki poročajo: V njenem stanovanju, 107 Auderbon Road so našli prijateljico in učiteljico Saro Chamberlain Weed in Elizabeth Bailey Hardee mrtvi. Obe sta bili učiteljici v neki zasebni šoli za deklice, katera je bila njuna last. Obe sta ležali na postelji, Hardee s prestreljeno glavo, dočim je tudi njena prijateljica umrla vsled kroglice, katero je dobila v sence. Na prsih Miss Weed je ležal revolver, v katerem sta manjkali dve kroglici. Iz tega sklepa policija, da je Weedova ustrelila svojo tovarišico in potem na isti način izvršila samoumoro. To mnenje je najbrže pravilno, ker sedaj se je dognalo, da je Weedova en dan pred groznim činom ušla iz zdravilišča v Newtonu in se vrnila k svoji prijateljici. Najbrže se ji je mešalo, kajti bila je skrajno nervozna in je govorila tudi nerazumljivo. Ker jo Hardejeva ni mogla spraviti nazaj v zdravilišče, je končno sklenila, da jo obdrži pri sebi preko noči.

Požar v židovskem predmestju Has-koje v Carigradu, o katerem smo poročali v brzojavnih vesteh, spada med najstrašnejše požare carigradske. Ogenj je nastal opoldne, ko so bili skoro vsi ljudje na delu, in sicer vsled eksplozije petrolejskega rezervarja. Pihal je močen jug in ogenj se je širil s strašno naglico. Vode je manjkalo, gasilci so prispeli prepozno. V trenutku so bile hiše, po večini lesene, in razna skladišča, prah in pepel. Zgorelo je okoli 370 hiš, 3000 družin je brez strehe. Žene in otroci niso mogli rešiti ničesar. Mnogo oseb je poškodovanih, mnogo otrok pogrešajo. Sultan je nakazal podporo iz državnih sredstev.

Povoljen Farmanov polet. Iz Pariza poročajo, da se je v četrtek posrečilo Far-

———— Pošiljate na dom sprejema restavratov „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) ————

Socialne vesti

— Organizacija krščanskih tobačnih delavcev. Od svojega zadnjega glavnega zborovanja začetkom januarja ima zveza kršč. tob. delavcev vedno večje uspehe. V zadnjih dveh mesecih je pristopilo k zvezi blizu tisoč novih članov. Pri volitvah v bolniške odbore so zmagali v zvitavski tobačni tovarni krščanski kandidati s 729 glasovi proti 366 socialnodemokratskim glasovom; v Neutitscheinu in še celo v »rdečem« Ottakringu je letos prvič zmagalo nekaj krščanskih kandidatov. V Fürstenfeldu, kjer so krščanski tobačni delavci šele pred nekaj tedni ustanovili krajevno skupino, so socialni demokratje od zadnje volitve izgubili 400 glasov. Socialni demokratje, ki vidijo, da izgubivajo vedno več pristašev, bojujejo pravi obupni boj. Vsako sredstvo jim pride prav. Pattermann, tajnik socialnodemokratske zveze, je bil pred nekaj dnevi obsojen v globo 100 kron, ker je razžalil nekega krščanskega delavca. V Sacco (južno Tirolsko) so javno denuncirali krščanske delavce ter jih tožili pri ravnatelju, da razdeljujejo v tovarni časopise in brošure, da bi izvalili iz delavcev denar (!) Krščansko tobačno delavstvo v Saccu je dalo na velikem protestnem shodu denunciaciji zaslužen odgovor.

Izseljevanje iz Bosne in Hercegovine. Leta 1907. se je iz okupiranih dežel izselilo 829 oseb, in sicer 565 muslimanov in 264 pravoslavnikov. Na Turškem se je od njih naselilo 510, v Srbiji 155 in v Črni gori 3.

Zahtevaljte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevaljte „Slovenca“ na kolodvorih!

Prodajalec

(Platz-Agent) 734 3-2

manufakturne stroke za mesto Ljubljano in okolico dobi takoj dober zaslužek v tovarni pletenin in tkanin **Dragotina Hribarja v Ljubljani.**

Hiša na Bledu

se **proda** iz proste roke na zelo ugodnem mestu, pripravna za kako obrt, v bližini farne cerkve, četrt ure od novega kolodvora. Hiša obstoji iz 8 sob, 2 kuhinj, 2 kletij, 1 orala vrta. Dá se tudi v **najem.**

Več se izve pri **Antonu Slivniku na Rečici št. 54.**

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobor. čistil. sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj P. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se posred.

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd. 2554 28

Drag. Heger

urar, juvelir in graver. Osiek I. Kapucinska ul. 4. (Slavon.)

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 3

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih vrst, zlorabeče ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih obilnostu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Steckenpferd-lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo. 674 40-2

Slavnemu občinstvu, posebno pa prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko obrt

v Wolfvih ulicah št. 1
nasproti frančiškanske cerkve
ter vsa v vsoto stroko spadajoča dela kot izdelovanje oltarjev, prižnic, tabernakljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in predloženih načrtih.

Cene zelo zmerne! Priznana dovršena dela! 466 Z odličnim spoštovanjem 52-5

Aleks. Götzl

podobar in pozlatar.

Tri leta pismono jamstvo.

Nikdar več v življenju

se Vam ne nudi taka prilika, da bi dobili za smešno ceno

krasno, pravo Gloria srebrno remont. uro na sidro za gospode, v močnem, bogato graviranim okovu z dvojnimi pokrovmi in finim preizkušnim kolesjem na deset kamnov natančno idoča;

z lepo verižico in obeskom, K 10-; ista ura s sek. kazalcem K 9- v meteor-624 5 tula K 7-90.

Edino razpošiljanje po povzetju pri **Uhren-Export-Gesellschaft** (prej Henrik Weiss)

Dunaj, XIV/3, Sechshauserstr. 5/10. Pred križčimi reklamami in hvalisanimi manjvrednimi ponarejanji se svari.

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno **proda.** — Pismana vprašanja naj se stavijo pod št. „244“ na upravo lista. 365 13

Zahtevajte zastonj

in franko moj veliki, bogato ilustrirani cenik z nad 3000 slikami vseh vrst uleknatih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih, godbenega orodja, jeklenega in umjetnega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura K 3-
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura 5-
registr. „Adler Roskopf“, nikel. remont. s sidro 7-
Goldin rem. ura „Luna“, kolesje s dvojnimi plučem 8-50
srebr. rem. ura „Gloria“ 8-40
„dvojni pluč“ 12-50
„oklep. verižica z rince na puro in karab.“ 15 gr. težka 2-80
puro in karab. z „Luna“ kolesjem 10-50
ura s bakovico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-švic. budilka ura K 2-80.

Za vsako uro pismono jamstvo!

Nikdar rineho! Zamenja dovoljena, ali denar nazaj! — Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**, s. in hz. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654. Čaško. 2515 1-4

Posestvo

z dobro idočo **gostilno** pri farni cerkvi ter ob železnični postaji, se **proda** takoj po prav nizki ceni. Posestvo obsega 14 oralov njiv, 7 oralov travnikov ter 15 oralov lepega gozda. 657 6-4

Obenem se **proda** tudi **enonadstropna** na novo sezidana

restavracija

ob novi državni železnici, oddaljena dobro uro od glavnega mesta ter zelo obiskovana od letovičarjev. Cena restavraciji 35 000 kron.

Kupci naj se blagovolijo obrniti na upravnštvo „Slovenca“

704 3-3

GOSTILNA V NAR. DOMU V CELJU

se odda s **1. junijem 1908** v najem pod **ugodnimi** pogoji. — Natančnejši pogoji se izvedo pri **„Posojilnici v Celju“**, katera sprejema tudi ponudbe **do 10. aprila 1908.**

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12-10

= slamnikov. =

Od najfinejših do najprostejših za **gospode, dame in otroke.** Priporočá se zlasti **slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem.**

Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Veletrgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Ljubljana. — Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.

Priporočajo sl. občinstvu svoja **pristna rdeča, črna, bela in desertna vina**, kakor tudi domači **tropinovec, konjak, slivovko** itd. po primernih cenah. 645 80-4

Ceniki in vzorci poštne prosti.

Razpošiljanje našega **svetovno slovitoga specialnega piva**

Salvator

se vrši v **smislu starih šeg in običajev** tudi letos v mesecu **marcu.**

Da se vsakdo zagotovi, da dobi tudi res „**Salvator**“-pivo, in ne katero mnogih **ponarejanj**, naj se pazi na tu **vtisneno**, na **vsakem sodčku in vsaki steklenici** se **nahajajočo varstveno znamko**, ki je, kakor tudi oznamilo „**Salvator**“ s **patentno-uradno** zavarovano.

Akc. dr. Paulanerbräu.

Salvatorjeva pivarna. Monakovo.

Salvator

gegr.

1651

Toči se vsako **soboto, nedeljo** in vsak **praznik**, dokler je kaj zaloge v

= kolodvorski restavraciji. =

Josip Schrey, restavrater.

532 6

V Angleškem skladišču oblek

se radi pomanjkanja prostora in vsakdanjega dohoda svežega blaga prodaja **najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke** že sedaj za **lastno ceno.**

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg 5.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarni „Europa“. ::

Danes v sredo nov spored.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znani ceni.

166

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje naj-
bolj pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa,
lahko pre-
bavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano
tanno-chinin tinkturo za lase,
katera okrepuje lasišče in preprečuje izpa-
danje las. — Cena steklenici z rabilnim na-
vodom 1 K. 210 48—9

Slovita Melusine ustna in zobna
voda deluje izborno proti zobobolu in gnji-
lobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, ka-
tera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Velikanska zaloga
spomladanskih in
letnih oblek za go-
spode in dečke iz
najmodernejšega
blaga

: Velika konfekcijska trgovina :

674 4

:: A. LUKIČ ::

Ljubljana - Pred škofijo 19 - Ljubljana.
Cene brez konkurence. Samo sveže blago.

Ogromna izbora
spomladanske in
letne konfekcije
za dame in de-
: klce. :
Solidna postrežba.

Hiša z vrtom

v mestu, če mogoče z gostilno ter malim
gospodarskim poslopjem, vse v dobrem
stanu, se želi **kupiti**.

Ponudbe na upravištvu „Slovenca“
pod »J. H.« 699 3—3

720 2—2

Nc. I. 154/8
4

Prostovoljna javna dražba.

Vsled dovolitve c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani se bode **prodalo**

dne 26. marca 1908 ob 10. uri dopoldne

v pisarni **Aleksandra Hudovernika**, c. kr. notarja kot sodnega komisarja v
Ljubljani

na prostovoljni javni dražbi

gospej **Frančiški Leben v Ljubljani** lastno **posestvo** pod vlož. štev. 237
katastr. obč. Petersko predmestje I. del, obstoječe iz **njive** parc. štev. 316.

Vsklicna cena: 6872 K. — Kot vadij je položiti znesek 700 K v roke sodnega
komisarja.

Prodajalka si pridrži pravico v teku 3 dni najvišji ponudek odobriti ali odkloniti.
Na posestvu vknjiženim upnikom so pridržane njih zastavne pravice brez ozira
na izkupilo.

Natančnejši dražbeni pogoji se morejo vpogledovati v pisarni podpisanega sod-
nega komisarja.

V Ljubljani, dne 20. marca 1908.

Aleksander Hudovernik l. r.

c. kr. notar kot sodni komisar

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52—7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile, preizkušene,
olajšujejo hri-
pavost in kašelj, razkrajajo sliz.
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane
2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne
otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena poliliterska stekl. 2 kroni.
Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6-60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje
telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„Antirrheumon“ najboljši, bolečino ga-
seče sredstvo proti
trganju in podobnim revmatičnim bolečinam.
1 steklenica stane 50 h.

Obrtno naznanilo.

Da zadostim vsem zahtevam v vsakem oziru, sem svojo **že 25 let**
obstoječo pekarnico temeljito prenovil in postavil
vanjo **parne peči**, opremil svoje podjetje z **najmodernejši**
mi tehničnimi pripomočki, zlasti **stroji za gnetenje**
in **mešanje**, in najel **izborno izurjeno osebje**. To mi
omogočuje, da morem izdelovati **brezhibno, enakomerno,**
eksvizitno pecivo; ker kurim namesto z drvmi sedaj s pre-
mogom, morem tudi **največjo množino** kruha točno dobaviti v
treh urah.

Pekle se bodo vse vrste **finega peciva**, dalje **navadno**
pecivo in različen **kruh**, zlasti jako priljubljeni **rženi kruh**,
za **specialitete** pa dunajsko **pleteno pogačo**, **orehove**
rožičke, **orehove** in **rozinove štruklje**, **sladkorne**
rožičke (brioche) in **buhtelne**. Vedno so v zalogi različna
čajna peciva iz tvorn. V. Schmidt in **graški prepečenec**
F. Sprenga.

Naročila vseh vrst se sprejemajo v **centralni prodaj-**
alnici v Gradišču št. 5 in v **podružnicah**: v **Prešer-**
novih ulicah št. 50, v **Kolodvorskih ulicah št. 26**,
na **Krakovskem nasipu št. 4** in v **baraki** poleg to-
bačne tovarne.

Z zagotovilom, da se bom vedno trudil, da zadostim v vsakem
pogledu vsem zahtevam, prosim obilnega poseta.

Z odličnim spoštovanjem

JEAN SCHREY.

666 5—4

Velika in moderna

zaloga oblek
za gospode, dečke in otroke

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg 3
(na vogalu Židovske ulice).

Zaloga lastnega izdelka **talarjev** in **površnikov** za
prečistito duhovščino.

Strokovnjaška postrežba z izbornimi izdelki po
nizkih, stalnih in na **vsakem predmetu označenih**
cenah. 595 104—6

Naročila po meri točno in priznana dobro.

Podružnice

Praga s menjalskimi Graben 46, Mala strana, Most, ulica 17, Sadna, Brno,
Orlika Lipa, Česká Třebová, Horní Svatý Jan, Hradec Králové, Křižovatka, Plzeň,
Bratislava in Liberec.

Menjalnica na Dunaji:

I. Wollzeile 10, II. Tabernstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogl. Rennweg), III. Län-
genstrasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 50 a,
VI. Gumpendorferstr. 29, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse
132, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritenstrasse 35, XVIII. Währingerstrasse 83,
XIX. Döhlinger Hauptstr. 15 XIX. Hauptstrasse 15.

Menjalnišna delniška družba 46 160 173

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako kapital K 20.000.000, Reser. sklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk,
devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Podružnica
v Spljetu.

Delniška glavnica:
11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

promese na komunalne srečke à K 15¹/₂. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—,
promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—.
Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti **4¹/₂ %** obrestim.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond:
11 K 200.000.